

Nieuwsframing van IS-aanslagen

door het NOS JOURNAAL

Een vergelijkend onderzoek naar de door het NOS JOURNAAL gehanteerde nieuwsframes in de berichtgeving over IS-aanslagen in Parijs en Beiroet

Fere van Diggelen (3922243)
BA Eindwerkstuk Media en Cultuur
Onder begeleiding van Niels Niessen
2016 – 2017
Blok 2
27 januari 2017

Universiteit Utrecht

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Theoretische basis en wetenschappelijke relevantie	6
1.3 Onderzoeksvragen, methode en hypothese	7
1.4 Opbouw van het onderzoek	8
2. Wetenschappelijke positionering	9
2.1 Drie debatten op een kruispunt	9
2.2 Positionering van mijn onderzoek	11
3. Theoretisch kader	12
3.1 Definitie nieuwsframing	12
3.2 Aanvullingen op de definitie	13
3.2.1 Framing devices en reasoning devices	13
3.2.2 Thematische en episodische frames	13
4. Methodologie	14
4.1 Methode: kwalitatieve inhoudsanalyse	14
4.1.1 Inductieve en deductieve analyse	14
4.1.2 De casus	15
4.2 Het codeerproces	15
4.2.1 Corpuselectie	15
4.2.2 Het definiëren van nieuwsframes	16
5. Analyseresultaten	17
5.1 Overeenkomsten in de berichtgeving over Parijs en Beiroet	18
5.1.1 Het 'superieur Westers oogpunt-frame': Westerse belangen nemen de overhand	18
5.1.2 Het 'bewust afzetten-frame': De genuanceerde blik op de moslimpopulatie	20
5.1.3 Verhouding van bovengenoemde frames tot de bestudeerde literatuur	21
5.2 Verschillen in de berichtgeving over Parijs en Beiroet	22
5.2.1 Het '9/11-frame en 'gebrek aan achtergrond-frame': Het verschil in contextualiseren	22
5.2.2 Het 'verzet-frame en 'wanhoop-frame': Het verschil in emotie	24
5.2.3 Verhouding van bovengenoemde frames tot de bestudeerde literatuur	25

6. Conclusie	26
6.1 Beantwoording van de hoofdvraag	26
6.2 Reflectie op eigen onderzoek	28
6.3 Voorstel voor vervolgonderzoek	29
7. Bibliografie	31
7.1 Geraadpleegde literatuur en websites	31
7.2 Geraadpleegde NOS JOURNAAL items (op volgorde van datum)	32
Bijlagen	36
Bijlage 1: Kenmerken geselecteerde items Parijs en Beiroet	36
Bijlage 2: Framingmatrix Parijs	37
Bijlage 3: Tabel framing devices Parijs	42
Bijlage 4: Tabel reasoning devices Parijs	50
Bijlage 5: Framingmatrix Beiroet	54
Bijlage 6: Tabel framing devices Beiroet	57
Bijlage 7: Tabel reasoning devices Beiroet	58

Samenvatting

Op 13 november 2015 werd de gehele Westerse wereld opgeschrikt door de grootste aanslagen op Westers grondgebied sinds 2005. Op zes verschillende plekken in Parijs waren schietpartijen en bliezen zelfmoordterroristen zich op. Terreurgroep Islamitische Staat (IS) werd direct aan de aanslagen gelinkt en de NOS bracht vanaf het eerste uur verslag uit over de gebeurtenissen. Hoewel IS de dag ervoor, op 12 november 2015, nog in verband werd gebracht met aanslagen in de Libanese hoofdstad Beiroet, het Parijs van het Midden-Oosten, domineerden de aanslagen in Parijs de berichtgeving door het NOS JOURNAAL op 14 november 2015. Het publiek uitte de kritiek dat door dit verschil in behandeling de door de NOS zelfopgelegde journalistiek eisen van zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, ongebondenheid, pluriformiteit en objectiviteit in het gedrang kwamen. De NOS beantwoorde deze kritiek met het feit dat Parijs nou eenmaal dichterbij onze cultuur staat, waardoor het journalistiek veel relevanter is om er verslag van te doen. Hoewel het onvermijdelijk is dat de NOS keuzes maakt, is het interessant en relevant om zicht te krijgen in welke inhoudelijke elementen, in dit onderzoek nieuwsframes genoemd, deze keuzes sturen. Uit voorgaande onderzoeken blijkt dat het 'war on terror-frame', het 'crime against humanity-frame' en het 'terroristen-frame' veel gebruikte nieuwsframes door nieuwsmedia zijn in de berichtgeving over moslimterreur. Tot op heden is er echter nog geen onderzoek gedaan naar welke elementen de berichtgeving over IS-aanslagen door het NOS JOURNAAL sturen. Op dit hiaat in de kennis speelt dit onderzoek in. Aan de hand van kwalitatieve inhoudsanalyse definieert dit onderzoek welke nieuwsframes het NOS JOURNAAL hanteert, hoe deze zich verhouden tot de bestaande nieuwsframes en welke overeenkomsten en verschillen er tussen Parijs en Beiroet terug te vinden zijn. De analyse heeft zes nieuwe nieuwsframes gedefinieerd die aantonen dat de NOS inderdaad, naast dat ze een aantal overeenkomstige frames hanteert, ook een verschil in framing hanteert. Dit verschil in framing zorgt voor onvolledige informatie over de situatie waardoor gesteld kan worden dat hun journalistieke eisen inderdaad in het gedrang kwamen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Er komen zojuist berichten binnen over een schietpartij in een restaurant in Parijs. Franse media melden dat er meerdere doden zijn gevallen. Als er meer nieuws is dan hoort u dat tijdens deze uitzending van NIEUWSUUR.¹

Met deze woorden werd het programma NIEUWSUUR onderbroken op 13 november 2015. Later in de uitzending bleek dat dit bericht een schietpartij betrof waarbij twee doden vielen. Hoewel dit nieuws in eerste instantie niet heel schokkend leek, werd naarmate de avond vorderde duidelijk dat het ging om meerdere aanslagen in Parijs die de gehele Westerse wereld deden opschrikken. Direct na deze uitzending werd een EXTRA NOS JOURNAAL ingepland om de Nederlandse bevolking te informeren. In deze uitzending werd duidelijk dat het ging om schietpartijen en zelfmoordacties op zes verschillende plekken in Parijs. Aan het einde van de uitzending stond de teller op 120 doden en meer dan 350 gewonden. De aanslagen werden direct gelinkt aan terroristische organisatie Islamitische Staat (IS).²

IS werd al sinds de oprichting van het kalifaat in 2014 besproken in het Nederlandse nieuws, maar de aanslagen bleven voor West-Europa altijd ver weg. Tot deze aanslag. Dagenlang berichtte de NOS over de aanslagen in Parijs. Hoewel op 12 november 2015 nog een dubbele bomaanslag werd opgeëist door aanhangers van IS in de Libanese hoofdstad Beiroet, waarbij 40 doden vielen en meer dan 200 gewonden, domineerden de aanslagen in Parijs van vrijdag 13 november het NOS JOURNAAL van zaterdag 14 november 2015. Hierop kwam veel kritiek vanuit het publiek. Zo vroegen mensen op de website van de NOS waarom er zoveel aandacht voor ruim honderd doden in de Franse hoofdstad was, en zo weinig voor een bijna even bloedige aanslag de dag ervoor in Beiroet, het Parijs van het Midden-Oosten. "Wanneer wordt iedereen nou eens gelijk behandeld?"³ vroeg iemand op de NOS-Facebookpagina. "Moeten wij het beeld opgelegd krijgen dat 'het Westen' het voornaamste slachtoffer is van dit soort aanslagen door moslim-extremisten gepleegd?" schreef een ander in een e-mail.⁴

Dat er bij de productie van programma's en dus ook nieuwsprogramma's keuzes worden gemaakt in wat wel en niet wordt getoond, is niets nieuws. Wat wel nieuw is, is dat het publiek via het internet direct haar kritiek kan uiten, waardoor de media op hun

¹ Nieuwsuur, (2015, 13 november) geraadpleegd via: http://www.npo.nl/nieuwsuur/13-11-2015/VPWON_1241458.

² NOS Journaal, (2015, 14 november) geraadpleegd via: http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00943060.

³ "Parijs en of Beiroet," berichten van de NOS Ombudsman, laatst geraadpleegd op 22 december 2016, <https://over.nos.nl/ombudsman/berichten-van-de-nos-ombudsman/24/parijs-en-of-beiroet>.

⁴ Ibidem.

beurt journalistieke verantwoording af moeten leggen. De NOS legt deze verantwoording af op haar website. In haar rechtvaardiging gebruikt de NOS beginselen die aan de orde werden gesteld door wetenschappers Johan Galtung en Mari Holmboe Ruge. Zij analyseerden in 1965 de criteria waaraan een buitenlandse gebeurtenis moet voldoen om nieuwswaardig te zijn.⁵ Één van de belangrijkste criteria die uit hun analyse voortkwam is de mate waarin een land als belangrijk wordt gezien.⁶ De verklaring van de NOS is dan ook dat Parijs nou eenmaal dichterbij de kijkers staat dan Beiroet: "Het is onze wereld, onze cultuur. Dat maakt het journalistiek veel relevanter."⁷

1.2 Theoretische basis en wetenschappelijke relevantie

Ook bij ernstige gebeurtenissen, zoals aanslagen, worden dus keuzes gemaakt in de berichtgeving. Deze keuzes worden gestuurd door fundamentele culturele waarden. Deze waarden creëren *nieuwsframes*, zoals deze in de media- en communicatiewetenschap worden genoemd. Nieuwsframes zijn te definiëren als door een nieuwsmaker naar de voorgrond gebrachte aspecten van een gebeurtenis die sturen wat een kijker te zien krijgt, op welke toon en in welke mate.⁸ In het wetenschappelijke veld is al veel onderzoek gedaan naar nieuwsframes die nieuwsbedrijven hanteren in de berichtgeving over terroristische aanslagen. Deze onderzoeken definiëren een aantal veel voorkomende nieuwsframes, te weten: het *'war on terror-frame'* waarbij politieke leiders een figuurlijke oorlog aan terrorisme verklaren, het *'crime against humanity-frame'* waarbij de terreur wordt afgebeeld als actie van een kleine groep tegen de gehele mensheid en het *'terroristen-frame'* waarin een hoog 'wij' tegen 'zij' gehalte aanwezig is. Dit frame beeldt de strijd tussen de Westerse beschaving (wij, slachtoffers) en moslims (zij, daders) af. Op deze frames kom ik verder terug in mijn wetenschappelijke positionering.

Hoewel er veel onderzoek is gedaan naar de nieuwsframing van terroristische aanslagen, is er nog weinig onderzoek gedaan naar de nieuwsframing van aanslagen gelinkt aan IS. Daarnaast is er weinig onderzoek gedaan naar de nieuwsframing van terroristische aanslagen in de berichtgeving in televisienieuws, dit terwijl socioloog Jürgen Gerhards en communicatiewetenschapper Mike S. Schäfer stellen dat televisie in de meeste landen van de wereld een genormaliseerd en intensief gebruikt massa medium is, zeker bij extreme gebeurtenissen zoals terroristische aanslagen.⁹ Mijn onderzoek speelt in op dit hiaat in de kennis door te analyseren welke nieuwsframes de

⁵ "Parijs en of Beiroet," berichten van de NOS Ombudsman.

⁶ Johan Galtung en Mari Holmboe Ruge, "The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers," *Journal of Peace Research* 2.1 (1965): 70.

⁷ Parijs en of Beiroet," berichten van de NOS Ombudsman.

⁸ Robert M. Entman, "Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm," *Journal of Communication* 43.4 (1993): 52, DOI: 10.1111/14602466199301304.

⁹ Jürgen Gerhards en Mike S. Schäfer, "International Terrorism, Domestic Coverage? How Terrorist Attacks are Presented in the News of CNN, Al Jazeera, the BBC, and ARD," *the International Communication Gazette* 76.1 (2013): 7, DOI: 10.1177/1748048513504158.

primaire televisie-informatievoorzieners in Nederland hanteert. Deze primaire televisie-informatievoorzieners is het NOS JOURNAAL dat informatie verstrekt zodat "de Nederlandse burger beter in staat is te oordelen over ontwikkelingen in de wereld, waardoor hij zijn gedrag beter kan bepalen."¹⁰ In haar eigen woorden hanteert de NOS hierbij de journalistieke eisen van zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, ongebondenheid, pluriformiteit en objectiviteit. Het voorgaande debat laat zien dat op de berichtgeving van de NOS veel kritiek kwam omdat in de berichtgeving over de aanslagen in Parijs en Beiroet deze journalistieke eisen in het gedrang kwamen. Om te onderzoeken óf en op welke manier deze eisen in het gedrang kwamen, is het relevant om te onderzoeken welke bestaande en nieuw te definiëren nieuwsframes het NOS JOURNAAL hanteert en of de framing van de aanslagen in Parijs en Beiroet inderdaad verschilt.

Het doel van dit onderzoek is het transparant maken van de manier waarop nieuwsframes werken en een beter begrip te krijgen van de elementen die de publieke perceptie van IS-aanslagen vormen in de berichtgeving door het NOS JOURNAAL. Door middel van kwalitatieve inhoudsanalyse analyseer ik welke door mij gedefinieerde nieuwe nieuwsframes het NOS JOURNAAL hanteert in de berichtgeving over de aanslagen in Parijs (Frankrijk, 13 november 2015) en Beiroet (Libanon, 12 november 2015) en analyseer ik hoe deze door mij gedefinieerde nieuwsframes zich verhouden tot de eerder besproken bestaande nieuwsframes.

1.3 Onderzoeksvragen, methode en hypothese

Nieuwsframes zitten in het communicatieproces verweven tussen de zender en de ontvanger waardoor ze niet aan de oppervlakte zichtbaar zijn.¹¹ Omdat ze niet direct aan de oppervlakte zichtbaar zijn ga ik op zoek naar de nieuwsframes aan de hand van een kwalitatieve inhoudsanalyse naar voorbeeld van hoe mediawetenschapper Baldwin van Gorp deze in zijn tekst 'Het Reconstrueren van Frames via Inductieve Inhoudsanalyse: Uitgangspunten en Procedures' (2007) beschrijft. Daarnaast volg ik een eerder onderzoek van Gerhards en Schäfer (2013) waarin zij de nieuwsframes definiëren die worden gehanteerd in nieuwsprogramma's in Duitsland, Amerika, Engeland en de Arabische wereld in de berichtgeving over een viertal terroristische aanslagen. Hier kom ik verder op terug in de wetenschappelijke positionering en methodesectie.

Met deze analyse geef ik antwoord op de hoofdvraag: *Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen de nieuwsframes die het NOS JOURNAAL hanteert in*

¹⁰ "Taken en Missie," NOS organisatie, laatst geraadpleegd op 22 december 2016, <https://over.nos.nl/organisatie/taken-missie>.

¹¹ Baldwin van Gorp, "Een Constructivistische Kijk op het Concept Framing," *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap* 34.3 (2006): 247.

de berichtgeving over IS-aanslagen in Parijs en over IS-aanslagen in Beiroet? Voor de beantwoording van mijn hoofdvraag geef ik eerst antwoord op de volgende deelvragen:

1. Welke nieuwsframes hanteert het NOS JOURNAAL in de berichtgeving over de aanslagen in Parijs?
2. Welke nieuwsframes hanteert het NOS JOURNAAL in de berichtgeving over de aanslagen in Beiroet?
3. Op welke manier verhouden de gehanteerde nieuwsframes in het NOS JOURNAAL zich tot het 'war on terror-frame,' het 'crime against humanity-frame' en het 'terroristen-frame'?

De hypothese van mijn onderzoek is dat de berichtgeving over de aanslagen in Parijs gekenmerkt wordt door meer nuance en voorzichtigheid dan de berichtgeving over de aanslagen in Beiroet. Ik verwacht in de berichtgeving over de aanslagen in Parijs elementen van het 'terroristen-frame' terug te vinden aangezien zoals eerder aangetoond in de berichtgeving over moslimterreur veelal de tweedeling tussen 'wij' (het beschaafde Westen) en 'zij' (barbaarse moslims) naar voren komt. Omdat die tweedeling veelal wordt getoond verwacht ik het 'war on terror-frame' ook terug te vinden waarin politici worden getoond die de oorlog aan terreur verklaren. Ook verwacht ik het 'crime against humanity-frame' terug te vinden omdat te verwachten is dat het nieuws door een Westerse bril wordt belicht, waardoor aannemelijk is dat de gebeurtenissen als daad tegen de gehele Westerse wereld worden afgebeeld. Ik verwacht in de berichtgeving over Beiroet veel minder context aan te treffen waardoor ik ander soortige nieuwsframes zal tegenkomen. Het 'war on terror-frame,' 'crime against humanity-frame' en 'terroristen-frame' verwacht ik niet terug te vinden aangezien het gaat om aanslagen in een niet-Westers land, waar de Nederlandse NOS minder betrokken bij is.

1.4 Opbouw van het onderzoek

De tweede sectie van mijn onderzoek behandelt drie debatten waarbinnen ik mijn onderzoek wetenschappelijk positioneer. In sectie drie bespreek ik het concept nieuwsframing waarmee ik het theoretische kader van dit onderzoek schets. In sectie vier bespreek ik de inhoudsanalysemethode en de aanpak van mijn onderzoek. In sectie vijf bespreek ik de door mij gedefinieerde nieuwsframes en hoe deze zich verhouden tot de bestaande literatuur. In sectie zes trek ik een conclusie waarmee ik antwoord geef op mijn hoofdvraag. Dit wordt gevolgd door een uitgebreide reflectie op mijn eigen onderzoek en voorstellen voor vervolgonderzoek. Na deze secties volgen de bijlagen met het onderzochte corpusmateriaal.

2. Wetenschappelijke positionering

2.1 Drie debatten op een kruispunt

Mijn onderzoek positioneert zich op het kruispunt van drie wetenschappelijke debatten, te weten: de lokale en globale berichtgeving over aanslagen in kranten, het binnenlands berichtbereik van internationaal terrorisme en de nieuwsframing van Syriëstrijders. In deze debatten komen de meest gehanteerde nieuwsframes in de berichtgeving over terroristische aanslagen naar voren. Dit zijn het 'war on terror-frame,' het 'crime against humanity-frame' en het 'terroristen-frame.'

Het eerste debat richt zich op onderzoek naar de lokale en globale berichtgeving van gebeurtenissen in kranten. Communicatiewetenschappers Nel Ruigrok en Wouter van Atteveld bespreken in hun artikel 'Global Angling with a local Angle: How U.S., British, and Dutch Newspapers Frame Global and Local Terrorist Attacks' (2007) verschillende nieuwsframes die Amerikaanse, Britse en Nederlandse kranten sinds de aanslagen van 9/11 hanteren. Ze vergelijken de berichtgeving over vier verschillende aanslagen, te weten: 9/11 in New York (2001), de metroaanslagen in Madrid (2004), de moord op Theo van Gogh (2004), en de metroaanslagen in Londen (2005). Ruigrok en Van Atteveld tonen aan dat de locatie van een gebeurtenis en de nationaliteit van het slachtoffers belangrijk zijn voor de mate waarin een land erover bericht. Elk land filtert of een gebeurtenis nieuwswaarde heeft of niet. Dit noemen zij het *domestic culture filter*.¹²

Hoewel ze stellen dat de nabijheid van een gebeurtenis een belangrijke factor voor nieuwselectie is, concluderen ze in hun onderzoek dat er sinds de aanslagen op het World Trade Center, op 11 november 2001 in New York, een trend te zien is in de berichtgeving over terroristische aanslagen, waarbij politici worden getoond die de oorlog verklaren aan terreur. Deze berichtgeving scheidt de maatschappij in 'het Westen' en 'de islam'. Dit definiëren zij als het 'war on terror-frame.' Ruigrok en Van Atteveld zeggen hierover:

After 9/11, journalists enthusiastically embraced the new framework of the War on Terror to interpret the "friends" and "enemies" of a state, easily expanding the notion of "enemy" to include all Muslims both in the Middle East and the West.¹³

¹² Nel Ruigrok en Wouter van Atteveld, "Global Angling with a Local Angle: How U.S., British and Dutch Newspapers Frame Global and Local Terrorist Attacks," *The Harvard International Journal of Press/Politics* 12.1 (2007): 73, DOI: 10.1177/1081180X06297436.

¹³ Idem, 69.

Ze merken verder op dat landen die zich met Amerika identificeren dit frame overnemen waardoor de moslimpopulatie in extreme mate met terrorisme wordt geassocieerd.¹⁴

Het tweede debat richt zich net als het voorgaande debat op het binnenlands berichtbereik van internationaal terrorisme, maar voegt een nieuw frame toe. Socioloog Jürgen Gerhards en communicatiewetenschapper Mike S. Schäfer onderzoeken in hun artikel 'International Terrorism, Domestic Coverage? How Terrorist Attacks Are Presented in the News of CNN, Al Jazeera, the BBC and ARD' (2013) het berichtbereik van vier terroristische aanslagen, te weten: Madrid (2004), Londen (2005), Sharm El Sheikh in Egypte (2005) en Amman in Jordanië (2005), in de belangrijkste nieuwsprogramma's van Amerika (CNN), de Arabische wereld (Al Jazeera), Groot Brittannië (BBC) en Duitsland (ARD). Hun analyse laat zien dat de nieuwsorganisaties in de verschillende landen bijna evenveel aandacht geven aan de vier aanslagen en dezelfde middelen gebruiken om de aanslagen te beschrijven.¹⁵

Tegelijkertijd constateren Gerhards en Schäfer ook verschillen tussen de berichtgeving in de verschillende landen. Ze vinden zoals verwacht verschillen tussen de Westerse kanalen en Al Jazeera, maar ook verschillen tussen CNN en Al Jazeera enerzijds en BBC en ARD anderzijds. Net zoals Ruigrok en Van Atteveld stuiten ze bij de eerste twee nieuwszenders op het 'war on terror-frame.' De laatste twee nieuwszenders bestempelen de aanslagen als criminele daden die door een paar individuen tegen de menselijkheid als geheel zijn gepleegd. Dit noemen Gerhards en Schäfer het 'crime against humanity-frame.'

Het derde debat richt zich op de nieuwsframing van Syriëstrijders. Mediawetenschappers Anna Berbers et al. presenteren in hun artikel: 'The News Framing of the 'Syria Fighters' in Flanders and the Netherlands: Victims or Terrorists?' (2015) onderzoek naar de framing van Syriëstrijders in Belgische en Nederlandse kranten. Hoewel Syriëgangers niet direct iets te maken hebben met de IS-aanslagen haal ik dit onderzoek aan, omdat het is uitgevoerd volgens de framinganalyse van Van Gorp waarbij Berbers et al. hun frames hebben belicht aan de hand van *framing- en reasoning devices*, net zoals ik in mijn onderzoek doe. Daarbij worden Syriëstrijders veelal gelinkt aan IS, waardoor het aannemelijk is dat de frames die door Berbers et al. zijn onderscheiden overeenkomsten vertonen met de frames waarmee de IS-aanslagen worden afgebeeld.

In hun onderzoek komt naar voren dat in de berichtgeving over Syriëstrijders in Nederlandse en Belgische kranten vijf verschillende frames worden gehanteerd. Dit zijn het 'terroristen-frame,' het 'slachtoffer-frame,' het 'martelaars-frame,' het 'Don Quichot-

¹⁴ Nel Ruigrok en Wouter van Atteveld, "Global Angling with a Local Angle: How U.S., British and Dutch Newspapers Frame Global and Local Terrorist Attacks," 69.

¹⁵ Gerhards en Schäfer, "International Terrorism, Domestic Coverage? How Terrorist Attacks are Presented in the News of CNN, Al Jazeera, the BBC, and ARD," 75.

frame' en het 'Avonturiers-frame'. Het enige frame waarvan ik verwacht dat het overeenkomsten vertoont met de framing van IS-aanslagen is het 'terroristen-frame', aangezien de overige frames specifiek te maken hebben met het vertrek naar het kalifaat. Het 'terroristen-frame' belicht de radicalisering van moslims, het gevaar voor de nationale veiligheid en het voorkomen van een mogelijke terroristische aanslag in Nederland en België.¹⁶ In de nieuwsberichten met het 'terroristen-frame' komt een hoog 'wij' tegen 'zij' gehalte naar voren, doordat dit frame een strijd tussen 'het Westen' en 'de islam' schetst.¹⁷

2.2 Positionering van mijn onderzoek

Hoewel er tot op heden nog geen onderzoek is gedaan naar de nieuwsframing van aanslagen die gelinkt zijn aan IS, belichten deze drie debatten verschillende elementen waarbinnen mijn onderzoek zich positioneert. Ik analyseer hoe de door mij gedefinieerde frames, die het NOS JOURNAAL hanteert in de berichtgeving over IS-aanslagen in Beiroet en Parijs, zich verhouden tot het bestaande 'war on terror-frame', 'crime against humanity-frame' en 'terroristen-frame'. Dat deze frames zich op een manier verhouden tot de nieuwsframes die het NOS JOURNAAL hanteert lijkt aannemelijk, aangezien IS zich als een moslimgroepering profileert met andere normen en waarden dan het Westen.

Ruigrok en Van Atteveld en Gerhards en Schäfer richten zich in hun onderzoeken op de lokale nieuwsframing van buitenlandse aanslagen. Hoewel zij de interpretatie van globaal nieuws in verschillende landen beschrijven, besteden zij geen aandacht aan het verschil tussen de nieuwsframes die er binnen hetzelfde nieuwsprogramma worden gehanteerd over aanslagen die binnen Westers grondgebied en aanslagen die buiten Westers grondgebied zijn gepleegd. Op dit gat speelt mijn onderzoek in. Daarnaast geef ik ook een aanvulling op hun onderzoeken doordat mijn onderzoek Nederland in het onderzoeksveld betreft.

Als laatste geeft mijn onderzoek inzicht in de nieuwsframing van aanslagen door één bepaalde groepering. Mijn onderzoek geeft hierdoor, anders dan de onderzoeken van Ruigrok en Van Atteveld en Gerhards en Schäfer, geen inzicht in het beeld dat Nederlanders krijgen over terrorisme als geheel, maar over het beeld dat Nederlanders krijgen voorgeschoteld over Islamitische Staat.

¹⁶ Anna Berbers et al., The News Framing of the 'Syria Fighters' in Flanders and The Netherlands: Victims or Terrorists?, *Ethnicities* 0.0 (2015): 9, DOI: 10.1177/1468796815603753.

¹⁷ Ibidem.

3. Theoretisch Kader

3.1 Definitie nieuwsframing

Het centrale concept van dit onderzoek is nieuwsframing. Zoals ik in de vorige sectie al schetste zijn het 'war on terror-frame,' 'crime against humanity-frame,' en 'terroristen-frame' al eerder geformuleerd in het academische veld. Om te kunnen onderzoeken welke nieuwsframes het NOS JOURNAAL hanteert in de berichtgeving over de geselecteerde IS-aanslagen en hoe deze zich verhouden tot de behandelde nieuwsframes, is het nodig om het concept nieuwsframing nader te definiëren.

Het concept nieuwsframing kent tal van definities. Verschillende disciplines beschrijven het concept en het is daardoor een wat vaag, maar ruim inzetbaar begrip. Dit onderzoek richt zich op de betekenis van framing binnen het domein van media- en communicatiewetenschap. De definities binnen dit domein staan vrijwel allemaal in verband met de definitie van mediawetenschapper Robert Entman. Daarom hanteer ik zijn definitie in mijn onderzoek. In zijn studie 'Framing: Toward Clarification of A Fractured Paradigm' (1993) definieert Entman framing als een proces waarin aspecten uit de werkelijkheid worden geselecteerd die samen een nieuwe de blik op een situatie weergeven. Deze selectie zorgt ervoor dat bepaalde informatie een prominentere plaats krijgt in, in dit geval, een nieuwsprogramma, waardoor die informatie eerder bij het publiek opvalt.¹⁸ Dit proces heeft volgens Entman vier verschillende functies: het definiëren van een probleem (1), het identificeren van de oorzaak van het probleem (2), het maken van een morele evaluatie (3) en het aanbevelen van oplossingen (4).¹⁹ Entman stelt dat deze vier functies vorm krijgen in ten minste vier verschillende locaties van het communicatieproces. Deze locaties zijn die van de *communicator* (1), of in het geval van nieuws: de redactie, die in de gecreëerde tekst bewust of onbewust bepaalde frames naar de voorgrond plaatst. Die van de tekst (2) waarin de frames af te lezen zijn door de aanwezigheid of afwezigheid van bepaalde kernwoorden, stereotypes en overtuigingen. Die van de ontvanger (3) die door de frames in de tekst gestuurd wordt en daardoor eventueel de overtuigingen van de communicator overneemt. En die van de cultuur (4) die bestaat uit de frames die geïntegreerd zijn in de samenleving.²⁰ Binnen dit communicatieproces focus ik mij, door de casuskeuze voor de berichtgeving door het NOS JOURNAAL, vooral op één aspect van Entman's definitie, namelijk op de tweede locatie: tekst.

¹⁸ Entman, "Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm," 52.

¹⁹ Ibidem.

²⁰ Idem, 52-53.

3.2 Aanvullingen op de definitie

3.2.1 Framing devices en reasoning devices

Journalist en mediawetenschapper Baldwin van Gorp deelt Entman's visie dat framing een proces van selectie en benadrukking behelst.²¹ Van Gorp verwijst in zijn definitie echter expliciet naar twee kanten van het communicatieproces, te weten: de manier waarop de media een bepaald onderwerp brengen en de wijze waarop de ontvangers met deze media-inhoud omgaan en hun eigen werkelijkheid hierop baseren.²² Van Gorp stelt dat het framing-proces in gang wordt gezet doordat mediamakers bij het constructieproces van nieuws bewust of onbewust gebruikmaken van frames.²³ Deze frames manifesteren zich in allerlei mogelijke framing devices zoals woordkeuze, beeldkeuze, metaforen, argumenten en stereotype beschrijvingen.²⁴ Volgens Van Gorp bestaan er naast deze framing devices, die op direct niveau in de tekst aanwezig zijn, ook reasoning devices, die niet direct zichtbaar zijn. Onderzoek naar reasoning devices is volgens hem nuttig omdat het de achterliggende morele vraagstukken binnen een frame aantoonbaar maakt, aan de hand van de definitie van de gebeurtenis, de oorzaak, de verantwoordelijken en de oplossing van de problematiek.²⁵ De framing- en reasoning devices vormen samen een framebundel, of *framingmatrix*: een geheel van een frame, met telkens een logisch cluster van reasoning devices en concrete framing devices. In de analyse richt ik me op het onderscheiden van deze framing- en reasoning devices omdat het voornaamste doel van de analyse is om de framingmatrixen te reconstrueren.²⁶

3.2.2 Thematische en episodische frames

De laatste aanvulling op Entman's definitie die belangrijk is voor dit onderzoek komt van communicatiewetenschapper Shanto Iyengar. Iyengar verdeelt nieuwsframes in thematische en episodische frames. Episodische framing belicht een gebeurtenis vanuit het perspectief van een individueel geval of één specifieke gebeurtenis terwijl thematische framing een onderwerp vanuit een breder perspectief belicht.²⁷ Van Gorp stelt dat het gebruik van episodische frames niet meteen in verband kan worden gebracht met een concrete definitie van het probleem, het aanwijzen van een

²¹ Baldwin van Gorp, *Framing Asiel: Indringers en Slachtoffers in de Pers*, (Leuven: Acco, 2006): 46.

²² Van Gorp, "Een Constructivistische Kijk op het Concept Framing," 247.

²³ Idem, 248.

²⁴ Idem, 249.

²⁵ Baldwin van Gorp, "Het Reconstrueren van Frames via Inductieve Inhoudsanalyse: Uitgangspunten en Procedures," *Kwalon* 35 12.2 (2007), 14.

²⁶ Ibidem.

²⁷ Shanto Iyengar, *Is Anyone Responsible? How Television Frames Political Issues*, (Chicago: University of Chicago Press, 1991): 35.

verantwoordelijke en het leveren van een oplossing.²⁸ Dit zijn echter juist wel de elementen die hij, en ook Entman benoemen als de essentie van een frame. Frames die alleen van toepassing zijn op één specifieke gebeurtenis of issue, kunnen daarom niet voldoen aan de definitie van frames van Entman en Van Gorp. Omdat mijn onderzoek zich kadert rondom de framingmethode van Van Gorp evenals de definitie van Entman, ligt de nadruk van mijn analyse op het definiëren van thematische frames die het NOS JOURNAAL hanteert, die ook kunnen worden toegepast op andere onderwerpen en kwesties.

4. Methodologie

4.1 Methode: kwalitatieve inhoudsanalyse

4.1.1 Inductieve en deductieve analyse

Frames zijn niet direct aan de oppervlakte zichtbaar waardoor het nodig is om een kwalitatieve inhoudsanalyse te doen. Kwalitatieve inhoudsanalyse geeft mij de mogelijkheid om nieuwsframes te definiëren die gaan over de dieper liggende morele vraagstukken die niet direct aan de oppervlakte zichtbaar zijn. Ik voer deze kwalitatieve inhoudsanalyse uit aan de hand van inductieve en deductieve inhoudsanalyse naar voorbeeld van de tekst: 'Het reconstrueren van frames via inductieve inhoudsanalyse: uitgangspunten en procedures' (2007) geschreven door Baldwin van Gorp.²⁹ Deze analyse vul ik aan met een aantal analyse-elementen die eerder genoemde wetenschappers Gerhards en Schäfer in hun onderzoek naar televisienieuws in Amerika, Engeland, Duitsland en de Arabische wereld hebben onderzocht.³⁰ Deze twee teksten combineer ik omdat voorafgaand onderzoek heeft aangetoond dat ze toepasbaar zijn voor de bestudering van frames binnen nieuwsberichtgeving. Daarbij borduren hun teksten, net zoals mijn eigen onderzoek, voort op Entman's definitie van framing.

In de analyse maak ik gebruik van inductieve en deductieve codering. Van Gorp stelt dat inductieve analyse het definiëren van frames betreft, zonder dat dit op voorhand wordt gestuurd door de onderzoeksvraag of door het theoretische kader. Inductieve analyse geeft mij de mogelijkheid om open te coderen vanuit de tekst waardoor ik nieuwe frames kan definiëren. Deductieve analyse gaat echter uit van bestaande frames

²⁸ Van Gorp, *Framing Aziel: Indringers en Slachtoffers in de Pers*, 51.

²⁹ Baldwin van Gorp, "Het Reconstrueren van Frames via Inductieve Inhoudsanalyse: Uitgangspunten en Procedures," 13-18.

³⁰ Jürgen Gerhards en Mike S. Schäfer, "International Terrorism, Domestic Coverage? How Terrorist Attacks are Presented in the News of CNN, Al Jazeera, the BBC, and ARD," *the International Communication Gazette* 76.1 (2013): 3-26, DOI: 10.1177/1748048513504158.

en geeft zo de mogelijkheid om te toetsen of deze bestaande frames terug te vinden zijn in de te onderzoeken tekst.³¹

4.2.1 De casus

Dit onderzoek analyseert de berichtgeving over twee recente IS-aanslagen in het NOS JOURNAAL. Ik heb gekozen voor de berichtgeving over de aanslagen in Parijs en Beiroet omdat er in beide gevallen veel kritiek werd geuit op de manier van berichtgeven door de NOS. Zo zou het NOS JOURNAAL veel meer aandacht besteden aan Parijs en veel minder aan Beiroet, terwijl ze, volgens het publiek, gelijk behandeld zouden moeten worden.³² De keuze voor deze casus geeft mij de mogelijkheid om te onderzoeken of dit verschil inderdaad aanwezig is.

4.2 Het codeerproces

4.2.1 Corpusselectie

Voor het definiëren van de frames heb ik de stappen gevolgd die Van Gorp in zijn tekst weergeeft. De eerste stap is het verzamelen van het corpus. Van Gorp stelt dat het handig is om "op strategische gronden teksten te verzamelen, omdat het de bedoeling is inzicht te krijgen in frames die op een ruimere schaal een debat domineren."³³ Hoewel Van Gorp adviseert om verschillende media-uitingen te analyseren is door de beperkte omvang van dit onderzoek gekozen om de analyse alleen te richten op uitzendingen van de NOS. Ik heb ervoor gekozen om de items in het NOS JOURNAAL van 20:00 uur gedurende een week na de aanslagen te analyseren, waarvan de titel de woorden 'aanslag' of 'IS' bevat.³⁴ Deze periode is gekozen omdat Gerhards en Schäfer ook voor zeven dagen hebben gekozen en dit een bruikbare periode bleek. Het NOS JOURNAAL van 20:00 uur is geselecteerd omdat deze het belangrijkste journaal van de dag is. In de jaar top 100 van www.kijkonderzoek.nl staat het NOS JOURNAAL van 20:00 uur namelijk op nummer één van alle nieuwsprogramma's met gemiddeld bijna 3,5 miljoen kijkers per uitzending.³⁵

³¹ Van Gorp, "Het Reconstrueren van Frames via Inductieve Inhoudsanalyse: Uitgangspunten en Procedures," 15.

³² "Parijs en of Beiroet," berichten van de NOS Ombudsman.

³³ Van Gorp, "Het Reconstrueren van Frames via Inductieve Inhoudsanalyse: Uitgangspunten en Procedures," 16.

³⁴ In het geval van Parijs betekent dit dat ik de items heb geselecteerd van zaterdag 14 november tot en met vrijdag 20 november aangezien de aanslagen de 13^e na het 20:00 uur Journaal plaatsvonden, waardoor de dag van de aanslag niet meegenomen kon worden.

³⁵ "Kijkcijfers," Kijkonderzoek, laatst geraadpleegd op 22 december 2016, https://www.kijkonderzoek.nl/component/com_kijkcijfers/Itemid,133/file,n1-0-1-p.

De itemselectie heb ik in het archief van het Instituut voor Beeld en Geluid (Hilversum) uitgevoerd met behulp van hun zoekmachine. Daarnaast heb ik handmatig alle items geselecteerd waar de woorden 'aanslag' of 'IS' niet in de titel stonden, maar die wel over de aanslagen gingen. Met deze selectie kwam ik op een totaal van 28 items over Parijs en twee items over Beiroet. Dit is het onderzochte corpus van dit onderzoek en in de analyse heb ik het verschil tussen de hoeveelheid items meegenomen. Er bleken in deze periode ook 12 items over Parijs en twee items over Beiroet te gaan over onderwerpen die indirect met de aanslagen te maken hadden. Omdat deze items voornamelijk over de gevolgen van de aanslagen voor de Westerse wereld gingen, zijn de onderwerpen van deze items wel meegenomen in de analyse, maar zijn ze niet woord voor woord geanalyseerd om zo het werk in te perken. Deze veertien items waarbij dit het geval is, heb ik schuingedrukt in de tabellen die ik in bijlage 1 presenteer.

Omdat ik onderzoek doe naar audiovisueel materiaal was het nodig om eerst een transcriptie te maken van de tekst en beelden. Na deze selectie, heb ik de items thuis van de website www.npo.nl getranscribeerd.

4.2.2 Het definiëren van nieuwsframes

De tweede stap is het open coderen van het geselecteerde corpus. In deze stap zijn de framing- en reasoning devices onderscheiden. Van Gorp beschrijft in zijn tekst de framing devices woordkeuze, metaforen, stereotypen en visuele beelden. Deze kenmerken heb ik overgenomen in mijn analyse.³⁶ Deze framing devices heb ik aangevuld met vijf devices die door Gerhards en Schäfer zijn onderscheiden, te weten: de afbeelding van de daders, de afbeelding van de slachtoffers, de motieven en doelen van de daders, de reacties van het volk en de emoties die worden getoond. Ieder kenmerk heeft zijn eigen kolom gekregen in Excel en de tekstgedeelten waarin één van de elementen beschreven stond heb ik in die kolom toegevoegd. Door het analyseren van deze kenmerken heb ik me beperkt, maar heb ik genoeg elementen belicht om tot onderbouwde nieuwsframes te komen. De lijst met de gevonden framing devices heb ik in bijlagen 3 en 6 toegevoegd. De reasoning devices zijn minder direct aan de oppervlakte zichtbaar en bevatten verschillende definities van problemen, oorzaken, gevolgen en oplossingen. Deze heb ik op dezelfde manier geselecteerd als de framing devices. Een overzicht van de reasoning devices heb ik in bijlagen 4 en 7 toegevoegd.

De derde stap was het zoeken naar clusters in de framing en reasoning devices. Van Gorp stelt dat de overeenkomsten, verschillen en tegenstellingen die uit deze clusters af te lezen zijn "de weg wijzen naar overkoepelende ideeën, wat cruciaal is om

³⁶ Van Gorp, "Het Reconstrueren van Frames via Inductieve Inhoudsanalyse: Uitgangspunten en Procedures," 16.

te bepalen of het daadwerkelijk een (nieuw) frame betreft.³⁷ Het uiteindelijke doel van deze stap was om een beperkt aantal frames te definiëren die allesomvattend zijn.³⁸ In deze stap heb ik de frames een naam gegeven. Deze namen heb ik gegeven aan de hand van vijf criteria waar een frame aan moet voldoen volgens Van Gorp.³⁹ Dit is ten eerste of de clusters van framing- en reasoning devices zijn gebruikt voor de definiëring van het frame. Ten tweede of er een probleem, oplossing en gevolg via het frame gedefinieerd kan worden. Ten derde of de frames voldoende abstract zijn geformuleerd en zoals eerder gezegd, toepasbaar zijn op meerdere gebeurtenissen. Ten vierde of het denkpatroon consistent is uitgevoerd waardoor de berichtgeving over de twee verschillende aanslagen met elkaar vergeleken kan worden. En ten vijfde of het frame leidt tot inzicht en begrip over de aanslagen.⁴⁰

De constructie van de door mij gedefinieerde nieuwsframes heb ik gemaakt aan de hand van framingmatrixen die in de tekst 'Van Frankenstein tot de Goede Moeder: De Inzet van Frames in de Strategische Communicatie van Duurzaamheid' (2009) van Van Gorp en Van Der Groot beschreven zijn. Deze framingmatrixen zijn aan de hand van de elementen: 'probleem definiëring,' 'oorzaak van het probleem,' 'morele basis,' 'emotionele basis,' 'gevolgen' en 'voorbeelden' geconstrueerd. De door mij aan de hand van deze elementen gedefinieerde frames heb ik in twee framingsmatrixen in bijlagen 2 en 5 bijgevoegd.

5. Analyseresultaten

Aan de hand van de bovengenoemde stappen heb ik in totaal zes frames gedefinieerd die het NOS JOURNAAL hanteert in de berichtgeving van IS-aanslagen in Beiroet en Parijs. Dit zijn het 'superieur Westers oogpunt-frame', het 'bewust afzetten-frame', het '9/11-frame', het 'gebrek aan achtergrond-frame', het 'verzet-frame' en het 'wanhoop-frame'. In de volgende paragrafen geef ik weer aan de hand van welke elementen ik deze frames heb gedefinieerd en welke overeenkomsten en verschillen ik in de berichtgeving aan heb getroffen. Deze analyseresultaten vervolg ik met een reflectie op de wijze waarop de door mij gedefinieerde frames zich verhouden tot het eerder geïntroduceerde 'war on terror-frame', het 'crime against humanity-frame' en het 'terroristen-frame.'

³⁷ Van Gorp, "Het Reconstrueren van Frames via Inductieve Inhoudsanalyse: Uitgangspunten en Procedures," 16.

³⁸ Ibidem.

³⁹ Baldwin van Gorp en M. van der Groot, "Van Frankenstein tot de Goede Moeder: De Inzet van Frames in de Strategische Communicatie van Duurzaamheid," *Tijdschrift voor communicatie wetenschap*, 37 (2009): 303-316.

⁴⁰ Van Gorp, "Het Reconstrueren van Frames via Inductieve Inhoudsanalyse: Uitgangspunten en Procedures," 17.

In de volgende tabel zijn de datum, de methode van de aanslag, het doel van de aanslag, het aantal doden en gewonden en de daders van de beide aanslagen uitgezet zodat de kenmerken van de geselecteerde terroristische aanslagen makkelijk af te lezen zijn.

Tabel 1. Overzicht van de geselecteerde terroristische aanslagen

Datum en plaats	Methode van aanslag	Doel van aanslag	Aantal doden en gewonden	Daders
12 november 2015: Beiroet (Libanon)	2 zelfmoordaanslagen met bomgordels	In de buurt van een Moskee (Beiroet Zuid)	40 doden, 200 gewonden	2 zelfmoordterroristen
13 november 2015: Parijs (Frankrijk)	Zelfmoordaanslagen met bomgordels Schieten met Kalasjnikovs Gijzeling	1. Voetbalstadion Stade de France 2. Rue Bichat 3. Rue la Fontaine du Roi 4. Rue de Charonne 5. Boulevard Voltaire 6. Theater Bataclan	120 doden, 352 gewonden	9 terroristen (3 zelfmoordterroristen Stade de France, 3 terroristen Bataclan, 3 terroristen restaurants en café's waaronder twee Franse broers Salah en Ibrahim Abdeslam) onder leiding van het brein achter aanslagen: Abdel Amid Abaaoud

5.1 Overeenkomsten in de berichtgeving over Parijs en Beiroet

In de volgende paragrafen beschrijf ik de nieuwsframes die zowel in de berichtgeving over Parijs als in de berichtgeving over Beiroet worden gehanteerd door het NOS JOURNAAL. Dit zijn het 'superieur Westers oogpunt-frame' en het 'bewust afzetten-frame'.

5.1.2 Het 'superieur Westers oogpunt-frame': Westerse belangen nemen de overhand

De analyse toont aan dat het verschil in benadering van de aanslagen in Parijs en Beiroet door het NOS JOURNAAL niet alleen, zoals ze zelf erkent, in kwantiteit verschilt, maar ook in kwaliteit. Terwijl IS al veel langer aanslagen opeist op niet-Westers grondgebied, toont de NOS IS pas als een gevaar voor de gehele wereld wanneer deze organisatie haar naam verbindt aan aanslagen gepleegd op Westers grondgebied. Een gevolg van dit probleem dat IS opeens blijkt te zijn voor de Westerse wereld is dat alle twee de aanslagen in een Westerse context worden beschreven. Zo wordt in de uitzending van zaterdag 14 november aan Midden-Oosten correspondent Sander van Hoorn gevraagd hoe de mensen in Beiroet reageren op de aanslagen in Parijs.⁴¹ Hoewel de Libanezen banden hebben met Frankrijk is het opvallend dat pas na enige tijd naar de aanslagen in

⁴¹ NOS Journaal 20:00 uur, "Aanslagen Parijs Eerste Grootschalige Aanslag op Europees Grondgebied sinds 2005," NOS, tijdsduur: 3,48, 14 november, 2015, http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.

Beiroet van een paar dagen geleden wordt gevraagd, terwijl voor de hand ligt dat de Libanezen meer met hun eigen doden bezig zullen zijn dan met de doden in Parijs.⁴² Enige nuance en context van wat IS precies is en wat het al die jaren al heeft veroorzaakt in niet-Westerse landen ontbreekt en zelfs Sander van Hoorn, die daar woont, refereert daar bijna niet aan.

In de geselecteerde items belicht de NOS alleen wat voor het Westen van belang is waardoor er een verschil in benadering van beide aanslagen is. Een voorbeeld hiervan is dat het NOS JOURNAAL in de berichtgeving over de aanslagen in Parijs de verbroedering in de Westerse wereld toont terwijl dit in de berichtgeving over de aanslagen in Beiroet niet wordt gedaan. De aanslagen in Parijs worden gepresenteerd als een daad tegen de gehele Westerse beschaving. Zo wordt president Barack Obama aangehaald die de aanslag definieert als "een aanval op de hele mensheid en de universele waarden die we delen."⁴³ Doordat het een 'aanval op de hele mensheid' wordt genoemd, wordt het Westen indirect als superieur afgebeeld. Omdat het NOS JOURNAAL niet op deze uiting reflecteert, maar het als de waarheid verkondigt, wordt dit idee naar de kijker gezonden.

Niet alleen de reactie van Obama, maar ook die van politici van over de hele wereld worden getoond in de NOS-uitzending van 14 november 2015. Zo worden de volgende woorden van premier Mark Rutte getoond:

We laten ons niet intimideren. Wij zijn met meer en wijken niet voor onverdraagzaamheid. Want geweld en extremisme zullen nooit winnen van vrijheid en menselijkheid. Wij hebben op dit moment te maken met een gewapend conflict in Syrië en Irak. ISIS is onze vijand, daarmee zijn wij in oorlog. Niet met de Islam, niet met een geloof, zo zit het.⁴⁴

Ook toont de NOS de reactie van Premier Turnbull (Australië) die zegt: "Wij staan schouder aan schouder met de Fransen en met alle vrije mensen in de strijd tegen terrorisme."⁴⁵ En ook premier Cameron (GB) wordt aangehaald die zegt: "Mijn boodschap voor de Fransen is simpel. Wij zijn solidair. We staan allemaal samen."⁴⁶ Het feit dat het NOS JOURNAAL deze reacties toont naar aanleiding van de aanslagen in Parijs, terwijl het geen reacties van gelijke aard toont naar aanleiding van de aanslagen in Beiroet, suggereert dat de NOS de aanslagen in Parijs als belangrijker beschouwt dan die in Beiroet. In het NOS JOURNAAL worden meerdere politici aangehaald die een onderscheid

⁴² NOS Journaal 20:00 uur, "Aanslagen Parijs Eerste Grootschalige Aanslag op Europees Grondgebied sinds 2005."

⁴³ NOS Journaal 20:00 uur, "Wereldleiders en Internationale Media Reageren Geschokt op Aanslagen in Parijs," NOS, tijdsduur: 1,44, 14 november, 2015, http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.

⁴⁴ NOS Journaal 20:00 uur, "Premier Mark Rutte Vindt dat Nederland in Oorlog is met Islamitische Staat," NOS, tijdsduur: 3,56, 14 november, 2015, http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246

⁴⁵ NOS Journaal 20:00 uur, "Wereldleiders en Internationale Media Reageren Geschokt op Aanslagen in Parijs."

⁴⁶ Ibidem.

maken tussen 'wij' (Westerse beschaafde wereld) tegen 'zij' (barbaarse IS in Syrië en Irak). Dit 'wij' tegen 'zij' karakter dat spreekt uit de reacties die de NOS toont geeft indirect weer dat de Westerse samenleving als superieur aan de niet-Westerse beschaving wordt afgebeeld. Omdat er in zowel de berichtgeving over Parijs als in de berichtgeving over Beiroet een superieure Westerse morele basis wordt gehanteerd heb ik deze vorm van belichten gedefinieerd als het 'superieur Westers oogpunt-frame' waarin IS wordt bestempeld als een gevaar dat wij Westerse wereld móeten bestrijden om onschuldige Westerse burgers te beschermen. Het superieure Westen wordt afgebeeld als slachtoffer en het gevaarlijke Midden-Oosten als de dader. De angst voor 'de ander' die uit het Midden-Oosten komt en onze Westerse Wereld aanvalt wordt hiermee afgebeeld door het NOS JOURNAAL.

5.1.2 Het 'bewust afzetten-frame': De genuanceerde blik op de moslimpopulatie

Een tweede overeenkomst in de berichtgeving over Parijs en Beiroet is dat IS als een groepering wordt afgebeeld die vanuit het islamitische geloof handelt. Omdat IS met het islamitische geloof wordt geassocieerd door het NOS JOURNAAL wordt de islam op een negatieve manier belicht. De NOS belicht de islam ook op een andere manier. In de berichtgeving over Parijs en Beiroet worden reacties van de moslimgemeenschap getoond die weergeven dat niet alle moslims slecht zijn. Zowel in de berichtgeving over Parijs als de berichtgeving over Beiroet komt de 'gewone moslimburger' aan het woord die zich bewust afzet tegen IS. Zo wordt er in de berichtgeving over de aanslagen in Parijs een getinte vrouw getoond op straat die zegt: "Dit zijn geen moslims, dit zijn gekken. Het gaat vooral om een extreem groepje die hiertoe in staat is."⁴⁷ Ook de vluchtelingen krijgen in dit frame een stem. Zo wordt vluchteling Azouz in de berichtgeving over Parijs aangehaald die zegt: "We zullen stil zijn voor de Fransen. Maar ook voor onze mensen. Want de afgelopen 5 jaar hebben we veel mensen verloren. Wij hebben dezelfde vijand als de Parijzenaars."⁴⁸ Deze zelfde reacties worden getoond naar aanleiding van de aanslagen in Beiroet. Een man wordt getoond in de straten van Beiroet die zegt: "Ze komen uit haat, omdat het ongelovigen zijn en omdat ze verliezen in Syrië. Ze proberen wraak te nemen op ongewapende Libanese burgers."⁴⁹ Omdat moslims zich afzetten tegen IS heb ik dit frame gedefinieerd als het 'bewust afzetten-frame'.

Wat dit overeenkomstig frame laat zien is dat er in het NOS JOURNAAL aandacht wordt besteed aan een genuanceerde blik op de moslims. Niet de gehele moslimpopulatie

⁴⁷ NOS Journaal 20:00 uur, "Frankrijk Neemt Veiligheidsmaatregelen na Aanslagen Parijs," NOS, tijdsduur: 3,59, 14 november, 2015, http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.

⁴⁸ NOS Journaal 20:00 uur, "Screening van Vluchtelingen om Potentiële Aanslagplegers te Ontdekken," NOS, tijdsduur: 3,36, 16 november, 2015, http://www.npo.nl/nos-journaal/16-11-2015/POW_00942163.

⁴⁹ NOS Journaal 20:00 uur. "Woede en Rouw in Libanon na Dubbele Bomaanslag," NOS, tijdsduur: 2,14, 13 november, 2015, http://www.npo.nl/nos-journaal/13-11-2015/POW_00942162.

wordt over één kam geschoren, maar er wordt onderscheid gemaakt tussen 'goede moslims' en 'slechte moslims'. Doordat dit frame zowel in de berichtgeving over Beiroet als de berichtgeving over Parijs wordt gehanteerd, worden de vaststaande vijandbeelden geherdefinieerd. De 'gewone moslim' wordt afgebeeld als een persoon met gevoelens die gehoord wordt. Het beeld van een groep goede moslims die zich zowel in het Midden-Oosten als in Europa afzet tegen een klein groepje slechte moslims wordt zo gegeven in het NOS JOURNAAL. Naar aanleiding van de aanslagen wordt de strijd hierdoor niet alleen belicht tussen 'wij' (Westerse wereld) tegen 'zij' (moslims), maar ook tussen 'wij' (beschaafde moslims) tegen 'zij' (barbaarse anti-moslims). Dit frame brengt dus nuance aan in het beeld over 'de vijand'. Niet alle moslims worden als vijand bestempeld, maar expliciet het kleine groepje 'anti-moslims', zoals ze in het NOS JOURNAAL worden genoemd.

5.1.3 Verhouding van bovengenoemde frames tot de bestudeerde literatuur

Het 'war on terror-frame' toont, zoals gesteld door Ruigrok en Atteveld, in de berichtgeving over aanslagen gelinkt aan moslimextremisme de strijd tussen 'het Westen' en 'moslims'. Het NOS JOURNAAL hanteert een genuanceerdere blik. In de twee bovengenoemde frames wordt niet de strijd tegen de moslimpopulatie als geheel afgebeeld, maar de expliciete strijd tegen IS. IS wordt daarin niet afgebeeld als een groep moslims, maar een groep 'ongelovigen' of 'anti-moslims' waaruit blijkt dat de moslimpopulatie als geheel op een minder negatieve manier wordt afgebeeld door de NOS. Ook het 'terroristen-frame' van Berbers et. al wordt iets genuanceerder belicht in het NOS JOURNAAL. Het 'wij' tegen 'zij' karakter komt naar voren, maar het beeld dat er een strijd aan de gang is tussen 'wij' (het Westen) en 'zij' (de islam) wordt genuanceerd doordat expliciet wordt genoemd dat het geen strijd is tegen een geloof, maar tegen IS. Het islamitische geloof wordt in de berichtgeving door het NOS JOURNAAL dus op een minder negatieve manier belicht dan in de berichtgeving die in voorgaande onderzoeken is geanalyseerd.

Deze door mij gedefinieerde nieuwsframes verhouden zich het meest tot het 'crime against humanity-frame' dat gedefinieerd is door Gerhards en Schäfer. De IS-aanslagen worden bestempeld als een daad van een kleine groep tegen de gehele mensheid zoals dit in het 'crime against humanity-frame' ook naar voren komt. Zowel het Westen als het Midden-Oosten worden aangevallen en hebben dezelfde vijand. De strijd die hier dientengevolge wordt afgebeeld in het NOS JOURNAAL is geen strijd tegen terrorisme in het algemeen, maar een strijd tegen IS. Het idee dat het superieure Westen in actie komt en deze groep gaat aanpakken overheerst. In de onderzochte items reflecteert het NOS JOURNAAL niet op de Westerse blik die zij toont op de wereld. Het

'domestic culture filter' zoals Ruikgrok en Van Atteveld het noemen, of met andere woorden het binnenlandse culturele filter, komt in dit frame dus tot uiting en onderbouwt deze Westerse blik op de gebeurtenissen.

5.2 Verschillen in de berichtgeving over Parijs en Beiroet

In de volgende paragrafen bespreek ik de nieuwsframes die niet in de berichtgeving over beide aanslagen worden gehanteerd door het NOS JOURNAAL. Deze frames zijn enerzijds het '9-11-frame' en 'verzet-frame' in de berichtgeving over Parijs en anderzijds het 'gebrek aan achtergrond-frame' en 'wanhoop-frame' in de berichtgeving over Beiroet.

5.2.1 Het '9/11-frame' en 'gebrek aan achtergrond-frame': Het verschil in contextualiseren

Een eerste verschil in de framing door het NOS JOURNAAL is dat ze in de berichtgeving over Parijs de nadruk legt op het geven van een bredere context van het probleem dan dat ze in de berichtgeving over Beiroet doet. In de berichtgeving over Parijs geeft het NOS JOURNAAL veel achtergrondinformatie over daders en eerdere aanslagen en in de berichtgeving over Beiroet weinig. Hoewel dit direct zichtbaar is door het verschil in aantal items dat er aan beide aanslagen besteed wordt, zijn uit dit verschil in benadering toch belangrijke conclusie te trekken over de kijk van het NOS JOURNAAL op IS.

De berichtgeving over de aanslagen van Parijs wordt geplaatst in een context van eerdere terreurdaden gelinkt aan moslimextremisme die in het Westen gepleegd zijn. Zo wordt in de uitzending van zaterdag 14 november presentator Rob Trip getoond die zegt: "Het is niet voor het eerst dat moslimterroristen een grote aanslag plegen. De afgelopen vijftien jaar is dat vaker gebeurd."⁵⁰ Hoewel deze aanslagen allemaal andere groeperingen betroffen wordt moslimterrorisme binnen dit frame over één kam geschoren en met elkaar vergeleken. Het gevolg hiervan is dat de aanslagen in Parijs niet in een context van aanslagen over de hele wereld worden afgebeeld, maar alleen in de context van aanslagen op Westers grondgebied, waardoor het idee wordt uitgezonden dat moslimterreur vooral een grote bedreiging voor de Westerse wereld is. Daarnaast wordt het, doordat het NOS JOURNAAL teruggrijpt naar een aanslag zoals 9/11, in de uitzending niet duidelijk wat IS anders maakt dan bijvoorbeeld een organisatie als Al Qaida, waardoor de angst versterkt wordt dat ook IS tot alles in staat is. Het NOS JOURNAAL stelt zich niet reflecterend op tegen haar eenduidige visie, maar vertelt de informatie feitelijk waardoor ze meehelpen aan het idee dat moslimterreur een groot

⁵⁰ NOS Journaal 20:00 uur, "Aanslagen Parijs Eerste Grootschalige Aanslag op Europees Grondgebied sinds 2005."

gevaar is. Doordat de aanslagen in Parijs worden geassocieerd met eerdere moslimterreur die, zoals gesteld in het NOS JOURNAAL, begon met de aanslagen van 9/11 in New York, heb ik deze blik gedefinieerd als het '9/11-frame'.

Dit '9/11-frame' dat IS in een context van andere terreur plaatst wordt, hoewel dit juist een breder beeld over de situatie kan geven, niet gehanteerd in de berichtgeving over Beiroet. In de berichtgeving over Beiroet wordt alleen de belangrijkste feitelijke informatie over de aanslagen getoond. Zo wordt in de uitzending van 12 november 2015 door presentator Rob Trip verteld dat IS een dubbele bomaanslag heeft gepleegd en dat daarbij meer dan veertig doden en meer dan tweehonderd gewonden zijn gevallen, maar bijvoorbeeld op de achtergrond van de daders wordt niet ingegaan.⁵¹ Door de aanslagen van Beiroet niet in een context van eerder terreur te plaatsen wordt er niet alleen minder belang aan de aanslag gegeven door het NOS JOURNAAL, maar helpt dit ook mee aan de negatieve vorming van het idee over moslimterreur. Want hoewel de context waarin de aanslagen in Beiroet gepleegd zijn meer informatie zou kunnen geven over wat IS precies is, op welke gronden aanslagen plaatsvinden of wie de daders zijn, wordt deze informatie niet verteld. Deze onvolledige berichtgeving over de situatie zorgt voor het idee dat moslimextremisme vooral een Westers probleem is, terwijl het een probleem is in de hele wereld en zeker ook in de landen waar veel moslims wonen.

Omdat in de berichtgeving over Beiroet weinig aandacht aan achtergrondinformatie wordt besteed heb ik het gedefinieerd als het 'gebrek aan achtergrond-frame'. In dit frame komt het 'domestic culture filter,' zoals Ruigrok en Van Atteveld dit noemen, naar voren. Het lijkt alsof de feitelijke informatie over deze aanslag voldoende is om in het NOS JOURNAAL te benoemen. Hierdoor lijkt het alsof het voor de Nederlandse samenleving niet van belang is om meer te weten te komen over de achtergrond van wat er in Libanon speelt. In dit frame komt dus eigenlijk ook het door mij geformuleerde 'superieur Westers oogpunt-frame' naar voren. Wat belangrijk is voor het Westen wordt verteld en wat niet direct van belang is wordt achterwege gelaten. Dit komt nogmaals tot uiting wanneer er in de uitzending van vrijdag 13 november veel aandacht wordt besteed aan de successen die Amerika heeft geboekt in de strijd tegen IS in het Midden-Oosten.⁵² Het Westen lijkt IS te verslaan en dit wordt met 3,33 minuten uitzendtijd uitgebreider belicht dan de aanslagen in Beiroet van de dag ervoor.⁵³ Dit terwijl een dag later blijkt dat IS wel degelijk gevaarlijk en daarmee nieuwswaardig is, als ze een aanslag plegen op Westers grondgebied. De elementen die worden belicht in dit nieuwsframe geven dus goed de Westerse blik op de situatie weer.

⁵¹ NOS Journaal 20:00 uur. "Woede en Rouw in Libanon na Dubbele Bomaanslag."

⁵² NOS Journaal 20:00 uur. "IS-beul Jihadi John Waarschijnlijk Omgekomen bij Amerikaanse Drone-aanval," NOS, tijdsduur: 1,55, 13 november, 2015, http://www.npo.nl/nos-journaal/13-11-2015/POW_00942162.

⁵³ Zie bijlage 1.

5.2.2 Het 'verzet-frame' en 'wanhoop-frame': Het verschil in emotie

Een tweede verschil in de berichtgeving is het verschil in emoties die worden getoond. In de berichtgeving over Parijs wordt voornamelijk de angst en strijdlust tegen IS getoond terwijl in de berichtgeving over Beiroet voornamelijk de wanhoop van de bevolking wordt getoond. In de berichtgeving over Parijs wordt de verdwenen onbevanging van mensen door de aanslagen in Parijs als probleem getoond. Op dit verlies aan onbevanging worden twee soorten reacties vanuit het publiek afgebeeld. Aan de ene kant wordt door de verslaggever verteld dat mensen bang zijn voor meer geweld en als tegenreactie worden reacties van mensen getoond waaruit blijkt dat ze niet bang zijn en juist doorgaan met het gewone leven.

Er worden in de geselecteerde items veel reacties getoond van mensen die de aanslagen hebben meegemaakt. Zo wordt een Franse vrouw getoond in de uitzending van zaterdag 14 november die zegt: "Natuurlijk ben ik bang. 120 doden, het is de realiteit. Het is naast ons, vrienden van mij waren gisteren in theater Bataclan."⁵⁴ In dit frame komt een hoog 'public interest' gehalte naar voren waardoor de informatie over de gebeurtenissen in Parijs niet alleen door verslaggevers verteld wordt, maar ook kracht wordt bijgezet door de emotie van het publiek. Wat naast de angst veel getoond wordt is het verzet van het publiek tegen het gevoel van angst. Zo wordt een man op straat getoond die zegt: "Ik heb een Lotharings kruis gemaakt. Een kruis van kaarsjes als symbool van het Frans verzet. Om tegen de terroristen te zeggen: Jullie krijgen ons niet op de knieën."⁵⁵ Met dit verzet geeft het NOS JOURNAAL de strijdlust tegen terreur weer. Het doel van IS om angst te zaaien en daarmee verdeeldheid onder de bevolking te creëren, wordt in de geselecteerde items in het NOS JOURNAAL tegengegaan door het verzet hiertegen te belichten. De boodschap die dit brengt is dat het enige dat het volk kan doen tegen IS, is de angst niet te laten regeren. Deze strijdlust die naar aanleiding van de aanslagen in Parijs wordt getoond heb ik daarom gedefinieerd als het 'verzet-frame'.

Het ironische aan dit frame is dat ondanks dat er individuen worden getoond die zeggen niet bang te zijn, er in groepsverband toch paniek wordt afgebeeld. Zo wordt er op de herdenkingsplaats op de Place de la Republique paniek afgebeeld nadat iemand mogelijk vuurwerk afstak. De NOS laat beelden zien van rennende mensen over bloemen en kaarsjes.⁵⁶ Deze pure paniek uit de angst voor een nieuwe aanslag tekent het beeld dat in het NOS JOURNAAL wordt gegeven over de aanslag. De aanslag wordt afgebeeld als

⁵⁴ NOS Journaal 20:00 uur, "Frankrijk Neemt Veiligheidsmaatregelen na Aanslagen Parijs."

⁵⁵ Ibidem.

⁵⁶ NOS Journaal 20:00 uur, "Parijs (Frankrijk) na Aanslagen van 13 november 2015," NOS, tijdsduur: 14,59, 14 november, 2015, http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.

iets waar mensen zich niet door moeten laten bang maken, maar tegelijkertijd als iets waar je wel bang voor kunt zijn omdat het op elk moment weer kan gebeuren.

In de berichtgeving over de aanslagen in Beiroet wordt de angst en het verzet niet getoond. In deze berichtgeving komt voornamelijk de wanhoop naar aanleiding van de aanslagen naar voren. In de berichtgeving over Beiroet is net zoals in de berichtgeving over Parijs een hoog 'public interest' gehalte aanwezig waarbij reacties van Libanese burgers op de aanslagen worden getoond. Het probleem dat in de uitzending wordt gedefinieerd is dat deze aanslag niet de eerste aanslag van IS in dit gebied is, waardoor de bevolking zich vooral wanhopig en boos uitlaat. Zo wordt een vrouw op straat in Beiroet getoond die zegt: "Er is hier geen legerbasis. Er is een markt. Een groentemarkt, er zijn zoetigheden. Mensen komen en gaan."⁵⁷ Hieruit spreekt het gevoel van oneerlijkheid en de wanhoop nergens veilig te zijn. Deze blik op de situatie heb ik daarom gedefinieerd als het 'wanhoop-frame'. In dit frame komt daarbij, anders dan het 'verzet-frame' dat wordt gehanteerd in de berichtgeving over Parijs, niet de emotie angst, maar de emotie woede in grote mate naar voren. Zo toont de NOS een vrouw op straat die schreeuwt: "Als het waar is dat ze nog een zelfmoordenaar hebben opgepakt wil ik dat de regering hem hier ophangt. In het midden van de straat waar al die onschuldige mensen stierven."⁵⁸

Hoewel deze emoties worden getoond, komt in de items over Beiroet over het algemeen toch minder emotie naar voren dan in de items over Parijs. Een verklaring hiervoor kan zijn dat het item waarin de emotie van de Libanese bevolking aanwezig is in totaal maar 2,14 minuten duurt, waardoor het item maar een klein onderdeel is van de uitzending, terwijl bij de aanslagen in Parijs de gehele uitzending in het teken stond van de aanslagen en de emotie dus veel heftiger binnen kwam.⁵⁹ Het verschil in belang dat er aan de aanslagen in Beiroet en Parijs wordt gegeven komt ook in dit punt dus weer tot uiting.

5.2.3 Verhouding van bovengenoemde frames tot de bestudeerde literatuur

Het contextualiseren van de gebeurtenissen in een achtergrond van eerder moslimterreur komt ook naar voren in het onderzoek van Ruigrok en Van Atteveld. Zij stellen dat de verwijzing naar 9/11 in het nieuws de haat tegen moslims in de samenleving versterkt en de samenleving splitst in 'het Westen' en 'de islam.' In plaats van dat er, zoals wel wordt gedaan bij het 'bewust afzetten-frame', onderscheid wordt gemaakt tussen goede moslims en slechte moslims wordt er in dit frame indirect getoond dat moslims slecht zijn en het Westen goed. De verdeeldheid die IS beoogt te creëren in de samenleving wordt

⁵⁷ NOS Journaal 20:00 uur. "Woede en Rouw in Libanon na Dubbele Bomaanslag."

⁵⁸ Ibidem.

⁵⁹ Zie bijlage 1.

hierdoor versterkt en daar doet het NOS JOURNAAL dus ook aan mee. Zeker omdat ze in de berichtgeving over Beiroet een 'gebrek aan achtergrond-frame' hanteren waardoor niet dezelfde informatie gegeven wordt over de mensen daar.

Het 'verzet-frame' verhoudt zich tot het 'terroristen-frame' op de manier dat ook hier een hoog 'wij' tegen 'zij' gehalte aanwezig is. Net zoals Berbers et al. beschrijven in het 'terroristen-frame', belicht ook het 'verzet-frame' de radicalisering van moslims, het gevaar voor de nationale veiligheid en het voorkomen van een mogelijke terroristische aanslag in Nederland. Dit uit zich ook in de vorm dat de angst voor nieuwe aanslagen van moslimterreur wordt afgebeeld. IS-leden uit Syrië en Irak worden beschouwd als potentieel gevaar waardoor de angst voor 'de ander' in grote mate wordt afgebeeld.⁶⁰ Wat hierbij in de door mij geselecteerde items wordt vergeten te vertellen door de NOS is dat IS-leden niet alleen uit het gebied rond het kalifaat komen, maar dat er juist veel IS-leden in Europa zijn. De angst voor 'de ander' zou dus eigenlijk ook de angst voor 'de gelijke' moeten zijn, maar dit wordt nauwelijks belicht in het NOS JOURNAAL.

6. Conclusie

6.1 Beantwoording van de hoofdvraag

In dit onderzoek heb ik geanalyseerd welke nieuwsframes het NOS JOURNAAL hanteert in de berichtgeving over IS-aanslagen in Parijs en IS-aanslagen in Beiroet om zo de overeenkomsten en verschillen in berichtgeving te kunnen duiden. Uit de zojuist besproken resultaten kan ik een aantal conclusies trekken die antwoord geven op de hoofdvraag: *Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen de nieuwsframes die het NOS JOURNAAL hanteert in de berichtgeving over IS-aanslagen in Parijs en over IS-aanslagen in Beiroet?* Hieronder zal ik de frames nogmaals kort uiteenzetten en de overeenkomsten en verschillen benoemen. Daarna volgt de koppeling tussen de behandelde theorie en de resultaten van dit onderzoek.

De analyse heeft geresulteerd in een overzicht van twee nieuwe nieuwsframes, te weten het 'superieur Westers oogpunt-frame' en het 'bewust afzetten-frame', die zowel in de berichtgeving over Parijs als in de berichtgeving over Beiroet worden gehanteerd. In het 'superieur Westers oogpunt-frame' wordt de Westerse blik op de situatie getoond waardoor alleen de informatie wordt afgebeeld die belangrijk is voor de Westerse wereld. Dit wordt onderbouwd door het verschil in kwantiteit, maar ook het verschil in kwaliteit tussen de berichtgeving over Beiroet en Parijs. Hoewel het vrij logisch is dat Westers nieuws dit frame hanteert, is het opvallend dat de NOS, terwijl zij objectief beogen te zijn, hier zelf niet op reflecteert. Hierdoor wordt het verschil tussen het Westen en niet-

⁶⁰ NOS Journaal 20:00 uur, "Halen we Terroristen Binnen via de Vluchtelingenstroom?" NOS, tijdsduur: 2,38, 20 november, 2015, http://www.npo.nl/nos-journaal/20-11-2015/POW_00942167.

Westen en de onwetendheid over 'de ander' vergroot. In het 'bewust afzetten-frame' worden moslims getoond die zich afzetten tegen IS. Terwijl het voorgaande frame een strijd afbeeldt tussen 'wij' (het Westen) en 'zij' (moslims), wordt deze strijd in dit frame genuanceerd. De moslimpopulatie krijgt namelijk de mogelijkheid om zich af te zetten tegen de 'ongelovigen' of 'anti-moslims' waarvan zij IS-leden beschuldigen te zijn. Doordat de NOS deze reacties toont wordt er een onderscheid gemaakt tussen 'goede moslims' en 'slechte moslims', waardoor niet de gehele moslimpopulatie over één kam wordt geschoren. Deze genuanceerde blik op moslims is iets dat in de berichtgeving uit eerdere onderzoeken waar het 'war on terror-frame' en 'terroristen-frame' werden gedefinieerd, niet naar voren kwam. Een kanttekening die bij deze uitkomst moet worden gezet is dat de NOS, doordat zij deze reacties van moslims toont, impliceert dat zij vinden dat moslims zich af moeten zetten tegen IS. Het impliceert dat de moslims die zich niet afzetten het eens zijn met de overtuigingen van IS. Omdat dit niet expliciet wordt gezegd in de berichtgeving, waardoor het niet binnen mijn methode past, ben ik hier in dit onderzoek niet verder op in, maar het is een interessante nieuwe interpretatie van de resultaten.

Hiernaast heeft de analyse geresulteerd in twee nieuwe nieuwsframes, te weten het '9/11-frame' en 'verzet-frame', die alleen in de berichtgeving over Parijs gehanteerd worden en twee nieuwe nieuwsframes, te weten het 'gebrek aan achtergrond-frame' en het 'wanhoop-frame' die alleen in de berichtgeving over Beiroet gehanteerd worden. In het door mij gedefinieerde '9/11-frame' worden de aanslagen in een context van reeds plaatsgevonden terreur belicht. Dit zorgt ervoor dat er meer angst voor moslims wordt gecreëerd aangezien het extremisme, gelinkt aan moslimterreur, in totaal meer lijkt. Dit frame wordt niet gehanteerd in de berichtgeving over Beiroet, terwijl dit juist meer achtergrondinformatie zou kunnen geven over wat er in de wereld aan de hand is. Het idee dat het Westen het slecht heeft en de angst die hierdoor ontstaat, berust dus op onvolledige informatie. Dit 'gebrek aan achtergrond-frame' dat wordt gehanteerd in de berichtgeving over Beiroet zou dus, om de aanslagen in een bredere context te plaatsen, niet meer gehanteerd moeten worden door de NOS. Het tweede verschil in de geselecteerde berichtgeving is de afbeelding van emoties. Dit komt tot uiting in het door mij gedefinieerde 'verzet-frame' en 'wanhoop-frame'. Terwijl in de berichtgeving over Parijs de nadruk ligt op de emotie angst, ligt de nadruk in de berichtgeving over Beiroet op de emotie wanhoop. Doordat in de berichtgeving over Parijs veel meer aandacht is voor reacties vanuit het publiek komt deze emotie veel meer aan dan de emotie in de berichtgeving over Beiroet.

Geconcludeerd kan worden dat zowel de overeenkomstige nieuwsframes als de van elkaar verschillende nieuwsframes nieuwe inzichten hebben gegeven op de eerder bestudeerde frames. De door mij gedefinieerde frames nemen sommige elementen over,

bijvoorbeeld het 'wij' tegen 'zij' karakter van het 'war on terror-frame' en 'terroristen-frame,' maar vullen ze aan met andere informatie. Zo wordt deze 'wij' tegen 'zij' strijd iets genuanceerd doordat er zowel in de berichtgeving over Parijs als over Beiroet in het 'bewust afzetten-frame' geen strijd tegen de islam of de moslimpopulatie als geheel wordt afgebeeld, maar een strijd expliciet tegen IS. Tegelijkertijd hanteert het NOS JOURNAAL ook frames waarin de moslimpopulatie wel over één kam wordt geschoren zoals het '9-11-frame' en 'gebrek aan achtergrond-frame'. Omdat er vier nieuwsframes zijn gedefinieerd die niet in beide berichtgevingen worden gehanteerd zorgt de berichtgeving door het NOS JOURNAAL voor onduidelijkheid en onvolledigheid. Daaruit valt te concluderen dat de kritiek vanuit het publiek gegrond was. De journalistieke eisen van zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, ongebondenheid, pluriformiteit en objectiviteit, die de NOS beoogt de hanteren, komen namelijk in het gedrang wanneer zij de aanslagen op een verschillende manier behandelt.

Met deze uitkomsten heeft dit onderzoek inzicht gegeven in wat nieuwsframes zijn: elementen die vanuit een morele en culturele achtergrond worden belicht door een redactie met een bepaalde achtergrond. Wat vanuit deze achtergronden belangrijk wordt gevonden, zoals de achtergrondinformatie over de aanslagen in Parijs, wordt belicht en wat vanuit deze achtergronden niet belangrijk wordt gevonden, zoals de achtergrondinformatie over de aanslagen in Beiroet, wordt niet verteld. Mijn onderzoek heeft hiermee een aantal elementen transparant gemaakt die de perceptie van de kijker sturen over de onderzochte IS-aanslagen in het NOS JOURNAAL.

6.1 Reflectie op eigen onderzoek

Deze uitkomsten moeten ook weer enigszins genuanceerd worden aangezien die uitkomsten van dit onderzoek, zoals bij elk kwalitatief onderzoek, berusten op eigen interpretatie waardoor de objectiviteit van het argument beperkt is. Doordat ik systematisch te werk ben gegaan en de analyse heb geplaatst in een context van eerder onderzoek naar nieuwsframes heb ik beoogd om de betrouwbaarheid te waarborgen. Juist de combinatie van de teksten in mijn wetenschappelijke positionering zijn een bruikbare basis gebleken voor dit onderzoek. Daarbij heeft de combinatie van de onderzoeken van Van Gorp en Gerhards en Schäfer voor een bruikbare methode gezorgd voor dit onderzoek, die het hiaat in de kennis een klein beetje heeft kunnen opvullen. Een beperking van deze methode is echter dat, door de keuze voor het analyseren van framing- en reasoning devices, de elementen die buiten de devices vielen in mijn onderzoek geen aandacht hebben gekregen, terwijl deze wellicht nieuwe inzichten zouden kunnen geven. De tweede beperking van deze methode is dat er door de keuze voor het analyseren van zeven dagen er in dit onderzoek geen ruimte is voor het

analyseren van de nieuwsframes die worden gehanteerd in de berichtgeving over de aanslagen een maand of jaar naar dato. Door de beperkte grootte van dit onderzoek was hier geen tijd voor, maar door dit onderzoek in een langer onderzochte periode te plaatsen zouden er wel nieuwe interessante nieuwsframes gedefinieerd kunnen worden.

Mijn onderzoek heeft ook behoefte aan enige reflectie vanuit mediawetenschappelijk oogpunt, aangezien de onderzoeken die ik gebruik in mijn theoretisch kader en wetenschappelijke positionering vrijwel allemaal uit de communicatiewetenschap voortkomen. Hoewel ik een mediawetenschappelijke achtergrond heb, kwam ik voor dit onderzoek uit op communicatiewetenschappelijke artikelen. Dit is te verklaren uit het feit dat de insteek van mijn onderzoek in eerste instantie vanuit de mediaproductie studies benadering kwam. Tijdens het onderzoeksproces bleek echter dat ik geen beschikking had over de documenten uit het productieproces van de NOS en dat interviews lastig zouden worden, waardoor onderzoek naar de betekenis die de NOS redactie geeft aan IS vanuit hun perspectief niet gedaan kon worden. Om toch onderzoek te kunnen doen naar de manier waarop de NOS bericht geeft over aanslagen gelinkt aan IS, kwam ik in het communicatieproces terecht bij de kant van de tekst. Wat de NOS wilde bereiken of op welke criteria zij nieuws selecteren, kon ik niet direct uit hun documenten te weten komen, dus wilde ik middels inhoudsanalyse achteraf onderzoek doen naar wat de ontvanger te zien krijgt. Aangezien ik hiermee met het interpreteren van nieuwstekst te maken kreeg, kwam ik uit bij communicatiewetenschappelijke artikelen.

Uit dit onderzoek is gebleken dat het lastig is om op een geval toegesneden frame te produceren dat tegelijkertijd allesomvattend is en toepasbaar is op meerdere gebeurtenissen. Zeker wanneer het gaat om zoiets specifiek als een aanslag. Hoewel Van Gorp hamert op het definiëren van thematische frames, geeft soms juist een toegesneden episodisch frame inzicht in de specifieke manier waarop er over een aanslag gesproken wordt. Vandaar dat ik een aantal frames heb gedefinieerd die op de scheidslijn tussen thematisch en episodisch liggen zoals het 'bewust afzetten-frame en het '9/11-frame' die eigenlijk alleen toepasbaar zijn op berichtgeving over IS-aanslagen, maar die tegelijkertijd wel terug te vinden kunnen zijn in de berichtgeving over aanslagen door groeperingen met hetzelfde karakter.

6.2 Voorstel voor vervolgonderzoek

De grootste overwegingen van dit onderzoek hadden betrekking op de casus en het corpus. Hoewel er meerdere (nieuws)programma's zijn die aandacht hebben besteed aan de aanslagen door IS, heb ik voor dit onderzoek gekozen voor de NOS. De keuze voor bijvoorbeeld de commerciële zender RTL met hun equivalent RTL NIEUWS kan eventueel

nieuwe inzichten verschaffen over de nieuwsframing van IS-aanslagen. Omdat RTL NIEUWS, anders dan de NOS, wordt uitgezonden op een commerciële zender is het mogelijk dat er andere belangen zijn, bijvoorbeeld van adverteerders, voor de inhoud en sturing van het nieuws. Het is dus te verwachten dat er, naast het feit dat RTL andere overtuigingen heeft, andere nieuwsframes te vinden zijn in deze uitzendingen. Aanvullend onderzoek naar de nieuwsframing van de IS-aanslagen door RTL NIEUWS kan daarom nieuwe inzichten geven in de manier waarop nieuwsframes de perceptie sturen over IS-aanslagen.

De keuze voor de berichtgeving over Parijs en Beiroet was voor dit onderzoek makkelijk gemaakt aangezien de aanslagen vlak na elkaar gepleegd zijn, beide door IS, op Westers en niet-Westers grondgebied, waardoor het verschil in benadering kon worden onderzocht. Ik had mijn keuze ook kunnen berusten op andere criteria. Ik had bijvoorbeeld ook kunnen kiezen voor de aanslag in Istanbul op 28 juni 2016. Mocht ik voor deze stad hebben gekozen, dan kon het debat uitgebreid worden met nieuwswaardige overwegingen. In Nederland is de Turkse populatie ontzettend groot en heeft een groot gedeelte van de mensen een link met Istanbul. Heeft dit invloed op de berichtgeving over de aanslag? Zijn hierdoor andere nieuwsframes gehanteerd? Daarbij zou dat onderzoek iets moeten zeggen over ons idee over het Midden-Oosten. Is Istanbul ver weg genoeg om nieuwswaardig te zijn, of hebben we hier toch genoeg banden mee? Deze debatten zouden mijn onderzoek, dat nu duidelijk gescheiden is tussen het Westen en niet-Westen bemoeilijken, maar ook interessant maken. Dit zou wellicht dan ook voor een vervolgonderzoek een interessante toevoeging zijn.

7. Bibliografie

7.1 Geraadpleegde literatuur en websites

- Berbers, Anna et al.. The News Framing of the 'Syria Fighters' in Flanders and The Netherlands: Victims or Terrorists?" *Ethnicities 0.0* (2015): 1-21. DOI: 10.1177/1468796815603753.
- Berichten van de NOS Ombudsman. "Parijs en of Beiroet." Laatst geraadpleegd op 22 december 2016, <https://over.nos.nl/ombudsman/berichten-van-de-nos-ombudsman/24/parijs-en-of-beiroet>.
- De Vreese, Claes H. "News Framing: Theory and Typology." *Information Design Journal + Document Design 13.1* (2005): 51-62.
- Entman, Robert M. "Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm." *Journal of Communication 43.4* (1993): 51-58. DOI: 10.1111/14602466199301304.
- Galtung, Johan en Mari Holmboe Ruge. "The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers." *Journal of Peace Research 2.1* (1965): 64-91.
- Gerhards, Jürgen en Mike S. Schäfer. "International Terrorism, Domestic Coverage? How Terrorist Attacks are Presented in the News of CNN, Al Jazeera, the BBC, and ARD." *The International Communication Gazette 76.1* (2013): 3-26. DOI: 10.1177/1748048513504158.
- Iyengar, Shanto. *Is Anyone Responsible? How Television Frames Political Issues*. Chicago: University of Chicago Presss, 1991.
- Kijkonderzoek. "Kijkcijfers." Laatst geraadpleegd op 22 december 2016, https://www.kijkonderzoek.nl/component/com_kijkcijfers/Itemid,133/file,n1-0-1-p.
- NOS organisatie. "Taken en Missie." Laatst geraadpleegd op 22 december 2016, <https://over.nos.nl/organisatie/taken-missie>.
- Ruigrok, Nel en Wouter van Atteveld. "Global Angling with a Local Angle: How U.S., British and Dutch Newspapers Frame Global and Local Terrorist Attacks." *The Harvard International Journal of Press/Politics 12.1* (2007): 68-90. DOI: 10.1177/1081180X06297436.
- Van Gorp, Baldwin. "Een Constructivistische Kijk op het Concept Framing." *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap 34.3*. (2006): 246-246.
- Van Gorp, Baldwin en M. van der Groot. "Van Frankenstein tot de Goede Moeder: De Inzet van Frames in de Strategische Communicatie van Duurzaamheid." *Tijdschrift voor communicatie wetenschap, 37* (2009): 303-316.
- Van Gorp, Baldwin. *Framing Asiel: Indringers en Slachtoffers in de Pers*. Leuven: Acco, 2006.

Van Gorp, Baldwin. "Het Reconstrueren van Frames via Inductieve Inhoudsanalyse: Uitgangspunten en Procedures." *Kwalon 35 12.2* (2007), 13-18.

7.2 Geraadpleegde NOS JOURNAAL items (op volgorde van datum)

NOS Journaal 20:00 uur. "Twee Zelfmoordaanslagen in Beiroet (Libanon)." *NOS*.

Tijdsduur: 0,28. 12 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/12-11-2015/POW_00942161.

NOS Journaal 20:00 uur. "Koerden Heroveren Sinjar (Irak) op IS." *NOS*. Tijdsduur: 2,38.

13 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/13-11-2015/POW_00942162.

NOS Journaal 20:00 uur. "IS-beul Jihadi John Waarschijnlijk Omgekomen bij

Amerikaanse Drone-aanval." *NOS*. Tijdsduur: 1,55. 13 november, 2015.

http://www.npo.nl/nos-journaal/13-11-2015/POW_00942162.

NOS Journaal 20:00 uur. "Woede en Rouw in Libanon na Dubbele Bomaanslag." *NOS*.

Tijdsduur: 2,14. 13 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/13-11-2015/POW_00942162.

NOS Journaal 20:00 uur. "Frankrijk in Schok na Bloedige Aanslagen in Parijs." *NOS*.

Tijdsduur: 15,26. 14 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.

NOS Journaal 20:00 uur. "Frankrijk Neemt Veiligheidsmaatregelen na Aanslagen Parijs." *NOS*.

Tijdsduur: 3,59. 14 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.

NOS Journaal 20:00 uur. "Terreurgroep Islamitische Staat Eist Verantwoordelijkheid op voor Aanslagen Parijs." *NOS*. Tijdsduur: 3,37. 14 november, 2015.

http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.

NOS Journaal 20:00 uur. "Premier Mark Rutte Vindt Dat Nederland in Oorlog Is met

Islamitische Staat." *NOS*. Tijdsduur: 3,56. 14 november, 2015.

http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.

NOS Journaal 20:00 uur. "Reizen Richting Parijs Mogelijk Ondanks Aanslagen en

Strengere Veiligheidsmaatregelen." *NOS*. Tijdsduur: 1,37. 14 november, 2015.

http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.

NOS Journaal 20:00 uur. "Burgemeester Rotterdam Ahmed Aboutaleb Pleit voor Harde Aanpak Islamitische Staat." *NOS*. Tijdsduur: 0,50. 14 november, 2015.

http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.

NOS Journaal 20:00 uur. "Wereldleiders en Internationale Media Reageren Geschokt op Aanslagen Parijs." *NOS*. Tijdsduur: 1,44. 14 november, 2015.

http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.

NOS Journaal 20:00 uur. "Aanslagen Parijs Eerste Grootschalige Aanslag op Europees

- Grondgebied Sinds 2005. *NOS*. Tijdsduur: 3,48. 14 november 2015.
http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "Trein ontspoord in Frankrijk." *NOS*. Tijdsduur: 0,28. 14 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "Intocht Sinterklaas in Meppel Doorgegaan Ondanks Aanslagen Parijs." *NOS*. Tijdsduur: 2,01. 14 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/14-11-2015/POW_00942246.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "Parijs (Frankrijk) na Aanslagen van 13 November 2015." *NOS*. Tijdsduur: 14,59. 15 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/15-11-2015/POW_00942299.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "G20 Antalya (Turkije) in Teken van Maatregelen tegen IS." *NOS*. Tijdsduur: 3,40. 15 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/15-11-2015/POW_00942299.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "Burgemeesters Grote Steden Komen Samen om te Overleggen over Maatregelen tegen Radicalisering en Terrorisme; Nederland Staat Stil bij de Aanslagen in Parijs." *NOS*. Tijdsduur: 2,57. 15 november, 2015.
http://www.npo.nl/nos-journaal/15-11-2015/POW_00942299.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "Franse President Hollande Spreekt Parlement toe; Frankrijk Herdenkt Aanslagen." *NOS*. Tijdsduur: 6,38. 16 november, 2015.
http://www.npo.nl/nos-journaal/16-11-2015/POW_00942163.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "Grootschalige Politieacties in Wijk Molenbeek in Brussel (België) i.v.m. Aanslagen Frankrijk." *NOS*. Tijdsduur: 3,08. 16 november, 2015.
http://www.npo.nl/nos-journaal/16-11-2015/POW_00942163.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "G20-top in Antalya (Turkije) in Teken van Aanslagen Frankrijk in Strijd tegen IS." *NOS*. Tijdsduur: 4,16. 16 november, 2015.
http://www.npo.nl/nos-journaal/16-11-2015/POW_00942163.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "Gevaar van Radicalisering in Nederland." *NOS*. Tijdsduur: 1,39. 16 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/16-11-2015/POW_00942163.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "Screening van Vluchtelingen om Potentiële Aanslagplegers te Ontdekken." *NOS*. Tijdsduur: 3,36. 16 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/16-11-2015/POW_00942163.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "Diverse Herdenkingen Slachtoffers Aanslagen in Nederland." *NOS*. Tijdsduur: 1,27. 16 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/16-11-2015/POW_00942163.
- NOS* Journaal 20:00 uur. "Oefeninterland Duitsland-Nederland in Hannover Afgelast vanwege Terreurdreiging." *NOS*. Tijdsduur: 3,09. 17 november, 2015.
http://www.npo.nl/nos-journaal/17-11-2015/POW_00942164.

NOS Journaal 20:00 uur. "Frankrijk en VS Willen Strijd tegen Islamitische Staat Intensiveren." NOS. Tijdsduur: 1,04. 17 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/17-11-2015/POW_00942164.

NOS Journaal 20:00 uur. "Overleg van Europese Ministers in Brussel over Aanpak IS." NOS. Tijdsduur: 1,59. 17 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/17-11-2015/POW_00942164.

NOS Journaal 20:00 uur. "Syrische Stad Raqqa Belangrijkste Doelwit Bombardementen in Strijd tegen IS." NOS. Tijdsduur: 1,30. 17 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/17-11-2015/POW_00942164.

NOS Journaal 20:00 uur. "Islamitische Staat Blijft Groeien Ondanks Bombardementen." NOS. Tijdsduur: 1,52. 17 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/17-11-2015/POW_00942164.

NOS Journaal 20:00 uur. "Franse Politie in Parijs Zet Huiszoekingen Voor na Aanslagen." NOS. Tijdsduur: 1,57. 17 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/17-11-2015/POW_00942164.

NOS Journaal 20:00 uur. "Jihadisme in Nederlandse Gemeenten." NOS. Tijdsduur: 3,01. 17 november 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/17-11-2015/POW_00942164.

NOS Journaal 20:00 uur. "Nederland Wil Asielzoekers Beter Controleren en Registreren." NOS. Tijdsduur: 0,50. 17 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/17-11-2015/POW_00942164.

NOS Journaal 20:00 uur. "Doden bij Anti-terreur Actie in Saint-Denis (Frankrijk); Portret van Abdel Abaaoud, Brein Achter Aanslagen Parijs." NOS. Tijdsduur: 6,16. 18 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/18-11-2015/POW_00942165.

NOS Journaal 20:00 uur. "Hannover Probeert de Draad Weer op te Pakken na Terreurdreiging Waardoor Voetbalwedstrijd Duitsland-Nederland is Afgelast." NOS. Tijdsduur: 3,24. 18 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/18-11-2015/POW_00942165.

NOS Journaal 20:00 uur. "Extra Beveiliging bij Evenementen Ondanks Dat Er Geen Concrete Signalen Zijn voor Direct Gevaar in Nederland." NOS. Tijdsduur: 2,09. 18 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/18-11-2015/POW_00942165.

NOS Journaal 20:00 uur. "Abdelhamid Abaaoud, Brein van Aanslagen in Parijs, Tijdens Politieacties Gedood." NOS. Tijdsduur: 3,41. 19 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/19-11-2015/POW_00942166.

NOS Journaal 20:00 uur. "Nieuwe Beelden Bewakingscamera's van Schietpartij in Café Parijs Tijdens Aanslagen." NOS. Tijdsduur: 1,01. 19 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/19-11-2015/POW_00942166.

NOS Journaal 20:00 uur. "Belgische Regering Trekt Extra Geld Uit voor Bestrijding van

- Jihadisme." NOS. Tijdsduur: 3,59. 19 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/19-11-2015/POW_00942166.
- NOS Journaal 20:00 uur. "Debat in Tweede Kamer over Terugkerende Syriëgangers n.a.v. de Aanslagen in Parijs (Frankrijk)." NOS. Tijdsduur: 3,38. 19 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/19-11-2015/POW_00942166.
- NOS Journaal 20:00 uur. "Vuurwapens en Explosieven in Europa Eenvoudig te Verkrijgen." NOS. Tijdsduur: 2,12. 19 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/19-11-2015/POW_00942166.
- NOS Journaal 20:00 uur. "Nog een Dode Gevonden in Appartement Terroristen Saint-Denis (Frankrijk)." NOS. Tijdsduur: 1,26. 20 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/20-11-2015/POW_00942167.
- NOS Journaal 20:00 uur. "Justitieraad EU Neemt Extra Maatregelen Tegen Terrorisme." NOS. Tijdsduur: 2,26. 20 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/20-11-2015/POW_00942167.
- NOS Journaal 20:00 uur. "Halen We Terroristen Binnen Via de Vluchtelingenstroom?" NOS. Tijdsduur: 2,38. 20 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/20-11-2015/POW_00942167.
- NOS Journaal 20:00 uur. "Macedonie Sluit Grens voor Vluchtelingen Afkomstig uit Andere Landen dan Syrië, Afghanistan en Irak; Onrust onder Overige Vluchtelingen." NOS. Tijdsduur: 1,52. 20 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/20-11-2015/POW_00942167.
- NOS Journaal 20:00 uur. "Kabinet Trekt 250 Miljoen Euro Extra uit voor Veiligheid en Justitie." NOS. Tijdsduur: 0,54. 20 november, 2015. http://www.npo.nl/nos-journaal/20-11-2015/POW_00942167.

Bijlagen

Bijlage 1: Kenmerken geselecteerde items Parijs en Beiroet

In de volgende twee tabellen presenteer ik de kenmerken van de geselecteerde items van Parijs en Beiroet. De lengte van de items en de lengte in relatie tot de uitzending van zowel de berichtgeving over Parijs als de berichtgeving over Beiroet zijn uitgezet zodat het percentage van items dat gaat over de aanslagen in een uitzending op deze manier duidelijk af te lezen is. De items die schuingedrukt zijn, gaan indirect over de aanslagen en daarvan is daarom alleen het onderwerp meegenomen in de analyse.

Kenmerken geselecteerde items Parijs

Datum uitzending	Item	Lengte item	Lengte items in relatie tot uitzending
14-11-15	Frankrijk in schok na bloedige aanslagen in Parijs	15,26	
14-11-15	Frankrijk neemt veiligheidsmaatregelen na aanslagen Parijs	3,59	
14-11-15	Terreurgroep Islamitische Staat eist verantwoordelijkheid op voor aanslagen Parijs	3,37	
14-11-15	Premier Mark Rutte vindt dat Nederland in oorlog is met Islamitische Staat	3,56	
14-11-15	<i>Reizen richting Parijs mogelijk ondanks aanslagen en strengere veiligheidsmaatregelen</i>	1,37	
14-11-15	Burgemeester Rotterdam Ahmed Aboutaleb pleit voor harde aanpak Islamitische Staat	0,5	
14-11-15	Wereldleiders en internationale media reageren geschokt op aanslagen Parijs	1,44	
14-11-15	Aanslagen Parijs eerste grootschalige aanslag op Europees grondgebied sinds 2005	3,48	
14-11-15	<i>Trein ontspoor in Frankrijk</i>	0,28	
14-11-15	<i>Intocht Sinterklaas in Meppel doorgestaan ondanks aanslagen Parijs</i>	2,01	
			37,1/41,3 min = 89,8%
15-11-15	Parijs (Frankrijk) na aanslagen van 13 november 2015	14,59	
15-11-15	G20 Antalya (Turkije) in teken van maatregelen tegen IS	3,4	
15-11-15	Burgemeesters grote steden komen samen om te overleggen over maatregelen tegen radicalisering terrorisme; Nederland staat stil bij de aanslagen in Parijs	2,57	
			21,36/23,5 min = 90,9%
16-11-15	Franse president Hollande spreekt parlement toe; Frankrijk herdenkt aanslagen	6,38	
16-11-15	Grootschalige politieacties in wijk Molenbeek in Brussel (Belgie) i.v.m. aanslagen Frankrijk	3,08	
16-11-15	G20-top in Antalya (Turkije) in teken van aanslagen Frankrijk in strijd tegen IS	4,16	
16-11-15	<i>Gevaar van radicalisering in Nederland</i>	1,39	
16-11-15	Screening van vluchtelingen om potentiële aanslagplegers te ontdekken	3,36	
16-11-15	Diverse herdenkingen slachtoffers aanslagen in Nederland	1,27	
			20,44/30,41 min = 67,2%
17-11-15	<i>Oefeninterland Duitsland-Nederland in Hannover afgelast vanwege terreurdreiging</i>	3,09	
17-11-15	<i>Frankrijk en VS willen strijd tegen Islamitische Staat intensiveren</i>	1,04	
17-11-15	<i>Overleg van Europese ministers in Brussel over aanpak IS</i>	1,59	
17-11-15	Islamitische staat blijft groeien ondanks bombardementen	1,52	
17-11-15	<i>Syrische stad Raqqa belangrijkste doelwit bombardementen in strijd tegen IS</i>	1,3	
17-11-15	Franse politie in Parijs zet huiszoekingen voort na aanslagen	1,57	
17-11-15	Jihadisme in Nederlandse gemeenten	3,01	
17-11-15	<i>Nederland wil asielzoekers beter controleren en registreren</i>	0,5	
			15,22/28,57 min = 53,3%
18-11-15	Doden bij anti-terreur actie in Saint Denis (Frankrijk);portret van Abdel Abaaoud, brein achter aanslagen Parijs	6,16	
18-11-15	<i>Hannover probeert de draad weer op te pakken na terreurdreiging waardoor voetbalwedstrijd Duitsland-Nederland is afgelast</i>	3,24	
18-11-15	<i>Extra beveiliging bij evenementen ondanks dat er geen concrete signalen zijn voor direct gevaar in Nederland</i>	2,09	
			11,49/27,48 min = 41,8%
19-11-15	Abdelhamid Abaaoud, brein van aanslagen in Parijs, tijdens politieacties gedood	3,41	
19-11-15	Nieuwe beelden bewakingscamera's van schietpartij in cafe Parijs tijdens aanslagen	1,01	
19-11-15	Belgische regering trekt extra geld uit voor bestrijding van Jihadisme	3,59	
19-11-15	Debat in Tweede Kamer over terugkerende Syriëgangers n.a.v. de aanslagen in Parijs (Frankrijk)	3,38	
19-11-15	Vuurwapens en explosieven in Europa eenvoudig te verkrijgen	2,12	
			14,32/27,55 min = 51,9%
20-11-15	Nog een dode gevonden in appartement terroristen Saint-Denis (Frankrijk)	1,26	
20-11-15	Justitieraad EU neemt extra maatregelen tegen terrorisme	2,26	
20-11-15	Halen we terroristen binnen via de vluchtelingenstroom?	2,38	
20-11-15	<i>Macedonie sluit grens voor vluchtelingen afkomstig uit andere landen dan Syrië, Afghanistan en Irak; onrust onder overige vluchtelingen</i>	1,52	
20-11-15	Kabinet trekt 250 miljoen euro extra uit voor veiligheid en justitie	0,54	
			9,16/27,50 min = 33,3%

Kenmerken geselecteerde items Beiroet

Datum uitzending	Item	Lengte item	Lengte items in relatie tot uitzending
12-11-15	Twee zelfmoordaanslagen in Beiroet	0,28	
			0,28/24,59 min = 1,1%
13-11-15	Koerden heroveren Sinjar (Irak) op IS	2,38	
13-11-15	VS: IS-beul Jihadi John waarschijnlijk omgekomen bij Amerikaanse drone-aanval	1,55	
13-11-15	Woede en rouw in Libanon na dubbele aanslag	2,14	
			6,47/25,53 min = 25,3%

Bijlage 2: Framingmatrix Parijs

Framingmatrix Parijs							
Frame	Probleem-definiëring	Oorzaak van het probleem	Oplossing/handeling-perspectief	Morele basis	Emotionele basis	Gevolgen	Voorbeelden
‘Verzet-frame’	Door de aanslagen door IS is de onbevangenheid van mensen verdwenen	IS speelt in op verdeeldheid in de samenleving	Als tegenreactie toch doorgaan met het gewone leven	Hoog public interest gehalte (reactie van het publiek)	Angst, onbegrip, doortastend	<p>Vraag om extra veiligheid door de bevolking, politici spelen hier op in.</p> <p>Angst voor terroristen in vluchtelingenstroom</p> <p>Angst voor nieuwe aanslagen</p>	<p>Man op straat: ‘Ik heb een Lotharings kruis gemaakt. Een kruis van kaarsjes als symbool van het Frans verzet. Om tegen de terroristen te zeggen: Jullie krijgen ons niet op de knieën.’</p> <p>Verslaggever: ‘Parijs heeft sinds de aanslagen de onbevangenheid verloren.’</p> <p>Ja en dan even terug naar Frankrijk, want daar ontspoorde aan het einde van de middag een hoge snelheidstrein. En even was er de angst dat het opnieuw zou gaan om</p>

							<p>een aanslag. Het was een ongeluk, er vielen zeven doden.</p> <p>Ja, en iets meer dan een uur geleden brak er even paniek uit op het place de la Republique, in Parijs dus. Bij een van de restaurants waar vrijdag geschoten werd.</p> <p>Mogelijk door vuurwerk. Het tekent de spanning in de Franse hoofdstad na de aanslagen van vrijdagavond</p> <p>Franse vrouw: Dit is een politieke daad. We hebben mooie kleren aan om te laten zien dat Parijs de stad van de schoonheid blijft. We kleden ons hoe we willen, zeggen wat we willen, leven zoals we willen. Leve Parijs!</p>
'9/11 – frame'	IS pleegt, net zoals andere moslim terroristen, een aanslag	Eerdere aanslagen wijzen uit dat moslim extremisten tot alles in	IS moet verdreven worden en moslims moeten beter	Moslims/ Islam negatief belicht Alle	Angst	Moslims worden over één kam geschoren De terreur	Maar dat zijn toch allemaal dingen waar de wereld de afgelopen vijftien jaar al mee bezig is

		staat zijn	integreren in de samenleving	moslims zijn hetzelfde War on terror-frame		wordt vergeleken met eerdere terreur door moslim extremisten	hè, op focust in de strijd tegen terreur. Het is allemaal niks nieuws. dat hij vooral toch uiting heeft willen geven aan het gevoel van dit is een soort oorlog met, wat hij dan noemt, barbaren. Eigenlijk net zoals Bush dat destijds deed op 9/11, die het ook had over War on Terror he, de oorlog tegen terroristen. Het is niet voor het eerst dat moslimterroristen een grote aanslag plegen. De afgelopen vijftien jaar is dat vaker gebeurd.
‘Superieur Westers oogpunt-frame’	IS pleegt grootste aanslag op Europees gebied sinds tweede wereldoorlog	IS is niet genoeg teruggedrongen in Syrië en Irak. Oorzaak ligt in Syrië en Irak en niet in Europa zelf	IS moet teruggedrongen worden in Syrië en Irak	Westerse kijk op de situatie: aanslag komt dichtbij nu dus actie ondernemen Hoog wij (westerse, beschaafde wereld) tegen zij (barbaren) gehalte	Woede	Aanslagen in Midden-Oosten worden (bijna) vergeten	Het is het bloedigste geweld dat Parijs heeft getroffen sinds de Tweede Wereldoorlog Het is een daad van oorlog door en leger van jihadistische IS-terroristen. Tegen Frankrijk, tegen de

							<p>waarden waar we voor staan, in de hele wereld. Het is een daad van oorlog die buiten ons land gepland en voorbereid is. Omdat Frankrijk op een laffe en schandalige manier aangevallen is zullen we meedogenloos terugslaan naar de IS-barbaren</p> <p>Sander van Hoorn vanuit Beiroet: Ja, nou, op sociale media kom je nog steun tegen voor deze aanslagen natuurlijk door de aanhangers van IS. Maar voor de rest is er natuurlijk overal de schok. De afschuw en de veroordeling die overheerst</p>
Bewust afzetten-frame	Alle moslims worden over één kam geschoren	Eerder moslim terrorisme maakt bevolking angstig voor moslims	Moslims willen zich bewust afzetten tegen IS	Wij (vredelieven de moslims) tegen zij (barbaarse/ongelovige moslims)	Ongeloof	Moslims laten van zich horen	<p>Getinte vrouw op straat: Dit zijn geen moslims, dit zijn gekken. Het gaat vooral om een extreem groepje die hiertoe in staat is.</p> <p>Aboutaleb: Het wordt nu echt tijd om IS, de veertig of vijftig</p>

							<p>duizend mannen ter plaatse, echt helemaal weg te vagen.</p> <p>Azouz: We zullen stil zijn voor de Fransen. Maar ook voor onze mensen. Want de afgelopen 5 jaar hebben we veel mensen verloren. Wij hebben dezelfde vijand als de Parijzenaars.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

Bijlage 3: Tabel framing devices Parijs

Framing devices Parijs

Datum	Item	Abbeelding daders	Abbeelding slachtoffers	Motieven/doelen daders	Reacties	Emoties	Woordkeuze	Metaforen	Stereotypen	Visuele beelden
14-11-15	Frankrijk in schok na bloedige aanslagen in Parijs	Bijna een uur lang trokken terroristen gister schietend door de stad. Het is een daad van oorlog door en leger van jihadistische IS-terroristen IS-barbaren. Laffe en schandelijke manier aanvallers met Kalasjnikovs Vier terroristen bestormden een theater Ron en bij dat stadion drie zelfmoordterroristen Drie mannen een van de daders een kaartje had voor die voetbalwedstrijd. drie groepen terroristen Het gaat om een man, geboren 21 november 1985, uit Courcouronnes ten Zuidoosten van Parijs. Hij heeft nooit vastgezet en wordt sinds 2010 in de gaten gehouden door de veiligheidsdienst vanwege radicalisering. een paspoort gevonden van een Syriër geboren in september 1990. Deze man is niet bekend bij de Franse inlichtingendiensten.	129 doden, 352 gewonden en 99 mensen nog in levensgevaar. politie (=slachtoffer) wordt beschoten in Parijs Rob Trip in de studio: Ja, de politie in Parijs die wordt beschoten en mensen die aan de andere kant van hetzelfde gebouw in doodsnood proberen weg te komen. willekeurige burgers. VO: Deze mensen zijn zojuist beschoten, naast de auto een slachtoffer(visueel beeld). Een van de velen Op terrassen, in café's en restaurants vallen tientallen doden. Onschuldige burgers, doodschoten toen ze begonnen aan het vrije weekend. Ze gijzelen de bezoekers. De politie omsingelt het gebouw en krijgt de volle laag. (politie held stereotype) meer dan tachtig concertbezoekers De meeste doden vielen dus in de Bataclantheater. Bij het concert waren ook negen Nederlanders in het publiek. Een groepje van vier vrienden. Rob de Zwart was een van hen. En het gevoel dat ik bij heel veel mensen hoorde gisteravond: "ik had het ook kunnen zijn." En die liepen hier met een blik in de ogen heel een holle verwaasde blik die ik nooit eerder heb gezien.		Hollande: Omdat Frankrijk op een laffe en schandelijke manier aangevallen is zullen we meedogenloos terugslaan naar de IS-barbaren. Man op straat: Er kwamen geruchten over beschietingen. Mensen raakten in de war in het stadion. Dat was erg beangstigend. Iedereen wilde weg. Hollande: Wij wilden hier zijn. Bij iedereen die deze vreselijke dingen heeft gezien. Om ze te vertellen dat we de strijd aangaan. Een strijd die zonder genade zal zijn. Want als terroristen tot dit soort verschrikkelijke dingen in staat zijn dan kunnen ze erop rekenen dat ze een vastberaden Frankrijk tegenover zich krijgen.	Medogenloos Angst Verbroedering Ongeloof Werdoorlog Daad van oorlog (harde term) die buiten ons land gepland en voorbereid is (Frankrijk is onschuldig) Tegen Frankrijk, tegen de waarden waar we voor staan, in de hele wereld. (generalisering) eerste voorzichtige reconstructie. In die auto trof de politie ook twee andere mensen aan maar of zij iets te maken hebben met de schietpartijen dat is op dit moment onduidelijk (voorzichting met conclusies) tien maanden na Charlie Hebdo (in context geplaatst) angstaanjagende situatie	Het is het bloedigste geweld dat Parijs heeft getroffen sinds de Tweede Wereldoorlog Daad van oorlog (harde term) die buiten ons land gepland en voorbereid is (Frankrijk is onschuldig) Tegen Frankrijk, tegen de waarden waar we voor staan, in de hele wereld. (generalisering) eerste voorzichtige reconstructie. In die auto trof de politie ook twee andere mensen aan maar of zij iets te maken hebben met de schietpartijen dat is op dit moment onduidelijk (voorzichting met conclusies) tien maanden na Charlie Hebdo (in context geplaatst) angstaanjagende situatie	Politie is goed Justitie is goed Franse autoriteiten zijn goed IS is barbaars/slecht Fransen zijn slachtoffer Daders zijn getint	Amateurbeelden Ter ondersteuning van tekst Om emotie te tonen Ter uitleg: animatie van gebeurtenis Slachtoffers zijn blanken Daders zijn getint	
14-11-15	Frankrijk neemt veiligheidsmaatregelen na aanslagen Parijs	Rob Trip: Eindeloze rijen vanwege extra paspoort controles om te voorkomen dat de daders het land uit vluchten terroristen	Nederlandse ooggetuige Ravindran Persath Balram	Rob Trip: Ja, president Hollande kondigde gisteren direct de noodtoestand af. Scholen zijn dicht, metro rijdt niet, evenementen zijn afgelast, voetbalwedstrijden en een concert van U2 gaan niet door. En in de stad gelden strenge veiligheidsmaatregelen. Er was een samenscholingsverbod in de stad, maar de mensen komen toch naar buiten om heel even tegen je aan te praten want op luttele honderd meters hier-vandaan is het hoofdkantoor van Charlie Hebdo en ze zeggen: "Wij liepen hier op deze straat tien maanden geleden om te zeggen 'dit nooit meer' en verdraaid nog aan toe het is wel gebeurd gisteravond." Man op straat: ik heb een Lotharigs kruis gemaakt. Een kruis van kaarjes als symbool van het Frans verzet. Om tegen de terroristen te zeggen: Jullie krijgen ons niet op de knieën. (Moslim) Vrouw op straat: Dit zijn geen moslims, dit zijn gekken. Het gaat vooral om een extreem groepje die hietoe in staat is. Interviewer: Bent u bang om te wonen in Parijs? Vrouw op straat: Natuurlijk ben ik bang. 120 doden, het is de realiteit. Het is naast ons, vrienden van mij waren gisteren in theater Bataclan. Nederlandse ooggetuige Ravindran Persath Balram: Je verstijft voor één seconde. Eén seconde lijkt wel een uur. ik ben onder een auto gaan kruipen. En op een gegeven moment omdat je toch bang bent dat ze jou zien ja of nee, ben ik toch zo gaan kijken. En je ziet gewoon echt de mensen, zie je gewoon vallen. Je ziet gewoon echt mensen met een mitrailleur, zie je gewoon schieten. Nou, dat is gewoon ongelooflijk. Je ziet gewoon echt mensen gewoon doodgaan.	Angst Verbroedering Ongeloof	Ron Linker: Nou wat je ziet is dat er natuurlijk ontzettend veel politie op de been is gebracht. iets verderop bij het nationale monument wordt ook eer bewezen aan de vrijheid gelijkheid en broederschap. (Franse beschaving) Jullie krijgen ons niet op de knieën. Interviewer: Bent u bang om te wonen in Parijs? (ingespeeld op angst-suggestief) Vrouw op straat: Natuurlijk ben ik bang	Ter ondersteuning van tekst Om straatbeeld laten zien Veel militairen			
14-11-15	Terroriegroep Islamitische Staat eist verantwoordelijkheid op voor aanslagen Parijs	Rob Trip: Bij de aanslagen zijn ten minste zeven daders om het leven gekomen. De Franse president Hollande zegt dat terreurgroep IS verantwoordelijk is. Zij(slachtoffers) stonden oog in oog met de daders die tientallen mensen in koele bloede doodschoten. Moslimextremisten met Kalasjnikovs. Ooggetuige: De man die ik als beste zag droeg zwarte kleren met witte strepen. Hij was niet ouder dan 25 jaar. VO: Volgens president Hollande gaat het om handlangers van IS. Hollande: Het is een daad van oorlog door een leger van jihadistische IS-terroristen tegen Frankrijk. VO: IS eist de aanslagen inderdaad op en zegt de locaties bewust te hebben gekozen. Mannelijke VO leest voor: Acht broeders met bomgordels en geweren IS. terreurgroep	Vrouwelijke VO: Ongeloof op de gezichten van de bezoekers van het concert in theater de Bataclan. Frankrijk imbeciel Holland	Arabische man in Frans: Zolang jullie ons blijven bombarderen (motief), zullen jullie niet veilig zijn. Zelfs tijdens het boodschappen doen zal er terreur zijn. Ron Linker: Omdat Frankrijk denk ik altijd een leidende rol heeft gespeeld bij die acties die in Syrië begonnen zijn. De acties die uitgevoerd zijn op IS. (voorzichting motief) Kortom, het is een land waar heel veel Syriëgangsters vandaan komen en waar het conflict in Syrië een grote rol speelt. Niet alleen in Syrië zelf, maar ook in Frankrijk. (motief) France toen	Angst Verbroedering Ongeloof	De Franse president Hollande zegt dat terreurgroep IS verantwoordelijk is. (macht-waarheid) Volgens president Hollande gaat het om handlangers van IS. (macht-waarheid) Het is een daad van oorlog (War on terror) De Franse president Hollande is er zeker van dat het om een geördineerde aanval gaat. (macht is waarheid) Ron Linker: Omdat Frankrijk denk ik altijd een leidende rol heeft gespeeld bij	Fransen zijn goed Politie is streng Propagandafilms			

				na afloop van de wedstrijd drommen mensen hand in hand naar buiten liepen en de Marseillaise begonnen te zingen.		die acties die in Syrië begonnen zijn. (voorzichtig) Maar, er zijn natuurlijk ook andere redenen voor te verzinnen. (niet waarheid?) Ron Linker: Dat denk ik niet. (voorzichtig) President Hollande heeft al gezegd dat (macht) ook op andere terreinen geen verandering komt. Dit is het Frankrijk waar Hollande zich nu aan vastklampt en daarom denk ik (voorzichtig) dat hij niet zijn beleid voor Syrië zal gaan veranderen ten gevolgen van deze aanslagen.			
14-11-15	Premier Mark Rutte vindt dat Nederland in oorlog is met Islamitische Staat	"ISIS is onze vijand, daarmee zijn wij in oorlog. Niet met de Islam, niet met een geloof, zo zit het. Eigenlijk net zoals Bush dat destijds deed op 9/11, die het ook had over War on Terror he, de oorlog tegen terroristen. de daders"	Rob Trip: Bij de aanslagen zijn drie Nederlanders gewond geraakt, twee van hen ernstig.	Premier Rutte sprak zijn afschuw uit over de gebeurtenissen en noemde de aanslagen in Parijs aanslagen op onze manier van leven. We laten ons niet intimideren. Wij zijn met meer en wijken niet voor onverdraagzaamheid. Want geweld en extremisme zullen nooit winnen van vrijheid en menselijkheid. Wij hebben op dit moment te maken met een gewapend conflict in Syrië en Irak. ISIS is onze vijand, daarmee zijn wij in oorlog. Niet met de Islam, niet met een geloof, zo zit het.	Verbroedering Haat/woede	Mark Rutte: Want dat is wat ik op dit moment vooral wil benadrukken, dat het om onze manier van leven gaat. We laten ons niet intimideren. Wij zijn met meer en wijken niet voor onverdraagzaamheid. Want geweld en extremisme zullen nooit winnen van vrijheid en menselijkheid. Wij hebben op dit moment te maken met een gewapend conflict in Syrië en Irak. ISIS is onze vijand, daarmee zijn wij in oorlog. (wij tegen zij frame) Niet met de Islam, niet met een geloof, zo zit het. (Indekken) Ron Fresen: Nee, voor zover wij hebben kunnen nagaan, we hebben er lang nasporingen op gedaan, heeft hij dat nog nooit gebruikt dat woord. (voorzichtig) Eigenlijk net zoals Bush dat destijds deed op 9/11, die het ook had over War on Terror he, de oorlog tegen terroristen. (zelf gezegd) Nou, ik denk dat dat wel het geval zal zijn. (voorzichtig)	War on terror	En het zal ook gaan over hoe ga je om met teruggekeerde Jihadstrijders. (terugkerende Jihadstrijders zijn gevaar)	Beelden premier toespraak
14-11-15	Burgemeester Rotterdam Ahmed Aboutaleb pleit voor harde aanpak Islamitische Staat	IS, de veertig of vijftig duizend mannen ter plaatse,	de moslims in Europa en tegen de islam in Europa	Ahmed Aboutaleb op straat: Het wordt nu echt tijd om IS, de veertig of vijftig duizend mannen ter plaatse, echt helemaal weg te vagen. Want zolang ze daar zijn, zijn ze voor sommige lieden elders in de wereld een soort symbool, van iets. Nou, laat dat iets dan maar heel snel niets zijn, dan zijn we er snel vanaf. En twee, ik denk dat het heel belangrijk is dat ook de moslim en de islamitische gemeenschap wereldwijd, maar zeker in Europa, krachtig van zich doet spreken, want dit soort gebeurtenissen keert zich in eerste plaats tegen de moslims in Europa en tegen de islam in Europa. Maar, volgens mij moeten alle vredelievende moslims in Europa hier krachtig stelling tegen innemen. Dat is het enige dat helpt dat wij hier kunnen doen.	Verbroedering	ik denk dat het heel belangrijk (krachtig) is dat ook de moslim en de islamitische gemeenschap wereldwijd, maar zeker in Europa, krachtig van zich doet spreken, want dit soort gebeurtenissen keert zich in eerste plaats tegen de moslims in Europa en tegen de islam in Europa. Maar, volgens mij moeten (krachtig, opdagen) alle vredelievende moslims in Europa hier krachtig stelling tegen innemen. Dat is het enige dat helpt dat wij hier kunnen doen.		Moslims moeten afstand doen van aanslag Moslim spreekt over aanslag	
14-11-15	Wereldleiders en internationale media reageren geschokt op aanslagen Parijs	Een aanval op de Fransen is een aanval op ons allemaal	De Franse hoofdstad Parijs (doel)	President Obama (VS): Dit is een aanval op de hele mensheid en de universele waarden die we delen. Premier Renzi (Italië): Net als iedere Italiaan, net als iedere Europeaan, net als ieder mens voel ik een vreselijk verdriet door de aanvallen in Parijs. Duitse presentator: De Franse hoofdstad Parijs is opnieuw het doelwit van terreur en geweld. Bondskanselier Angela Merkel (Duitsland): Dit was één van de meest vreselijke nachten, die Europa sinds lange tijd heeft meegemaakt. Premier Rajoy (Spanje): Wij Spanjaarden kennen deze pijn, we hebben hem zelf gevoeld. Minister Zarif (Iran): De Islamitische Republiek Iran veroordeelt in de krachtigste bewoording de terreuraanslagen en vreedheden tegen het Franse	Daadkracht Verbroedering	Dit is een aanval op de hele mensheid en de universele waarden die we delen. (generaliseren) net als ieder mens (generaliseren) voel ik een vreselijk verdriet door de aanvallen in Parijs. Wij Spanjaarden kennen deze pijn, we hebben hem zelf gevoeld. (teruggrijpen op ander moslim terreur) De Islamitische Republiek Iran veroordeelt (krachtig/afstand doen) in de krachtigste bewoording de terreuraanslagen		Moslimlanden doen afstand van terreur	CNN uitzending

				<p>volk. Premier Turnbull (Australië): Wij staan schouder aan schouder met de Fransen en met alle vrije mensen in de strijd tegen terrorisme. President Erdogan (Turkije): Ik wil namens mijn land en mijn volk mijn ambtgenoot Hollande en Frankrijk condoleren met hun verlies. Mannelijke presentator Engeland: Het is de ergste terreuraanslag sinds de Tweede Wereldoorlog. Premier Cameron (GB): Mijn boodschap voor de Fransen is simpel. Wij zijn solidair. We staan allemaal samen.</p>		<p>Wij staan schouder aan schouder met de Fransen en met alle vrije mensen in de strijd tegen terrorisme (war on terror generaliseren) Ik wil namens mijn land en mijn volk (afstand doen gaat vanuit land) Het is de ergste terreuraanslag sinds de Tweede Wereldoorlog. (vergeet te zeggen in Europa) Wij zijn solidair. We staan allemaal samen. (wij tegen zij)</p>		
14-11-15	Aanslagen Parijs eerste grootschalige aanslag op Europees grondgebied sinds 2005	moslimterroristen	127 doden	<p>Ja, nou, op sociale media kom je nog steun tegen voor deze aanslagen natuurlijk door de aanhangers van IS. Maar voor de rest is er natuurlijk overal de schok. De afschuw en de veroordeling die overheerst Teheran, bij de Franse ambassade bloemen leggen. Libanon, hier, waar mensen veel kennissen hebben in Frankrijk. Het land is heel erg gericht op Frankrijk. Dus bovenop de schok ook nog de onzekerheid over familieleden in Parijs en dan heb je het over een land, Libanon, waar IS twee dagen geleden ook hier een dubbele zelfmoordaanslag pleegde. De meest opmerkelijke reactie kwam nog wel uit Syrië zelf. De Syrische president Bashar al Assad, die zijn condoleances overbracht aan Francois Hollande en daarbij zei: Dit is wat je eigenlijk had kunnen verwachten, dat de terreur uiteindelijk ook naar Europa gaat komen. En dit is de terreur, zei die, waar wij in Syrië al vier en een half jaar mee te maken hebben. 'Als je dit wilt voorkomen, wat er in Parijs gebeurd is, dan moet je IS bestrijden, die moet je verslaan, moet je tegengaan.'</p>	Afschuw Verbroedering urgentie	<p>De afgelopen vijftien jaar is dat vaker gebeurd (moslimterrorisme onder één noemer) De meest opmerkelijke reactie kwam nog wel uit Syrië zelf. (onverwacht) Kerry, John Kerry, de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, die zei vandaag: (politicus heeft macht en waarheid)</p>	moslimterrorisme onder één noemer	
15-11-15	Parijs (Frankrijk) na aanslagen van 13 november 2015	<p>Salah Abdeslam, Deze man, geboren in Brussel zou direct te maken hebben met de terreur van vrijdagavond. een 26 jarige man die weliswaar geboren is in Brussel, maar toch de Franse nationaliteit heeft. Hij is één van drie Franse broers die betrokken zijn geweest bij de aanslagen hier in Parijs. De eerste broer is omgekomen, ze hebben zijn stoffelijk overschot gevonden bij de Bataclan, hier niet zo heel ver vandaan. Hij is een van de aanslagplegers. De andere broer is opgepakt in België, in Brussel. En de derde daarvan is men het spoor kwijt. De operaties in Parijs zijn weliswaar uitgevoerd met Franse handlangers, ze zijn wettelijk voorbereid in België. Waarschijnlijk in Molenbeek. aanslagplegers. pakte de politie er zeven mensen op die mogelijk betrokken waren bij de aanslagen in Parijs Vast staat dat de auto's die de terroristen in Parijs gebruikten waren gehuurd in België. Na de aanslagen reed een Fransman met weer een</p> <p>andere huurauto terug naar Molenbeek. Drie mensen zijn opgepakt. Eén van hen zou een oud syriërijder zijn.</p>	<p>129 mensen worden doodgeschoten en mier dan 350 mensen gewond raken. Meer dan tachtig mensen worden daar doodgeschoten. Het slachtoffer dat lichtgewond was Nederland en de andere beide slachtoffers liggen nog in het ziekenhuis. bar Le Carillon. Vijftien mensen kwamen hier vrijdagavond om het leven.</p>	zeven locaties in de stad (doel)	<p>Joris van Poppel in Brussel: Ja ultraard zijn ze hier geschrokken, bijzonder bezorgd. Nederlandse ooggetuige: We hoorden ook dingen, waarvan we dachten dat het misschien geweerschoten waren. Ik was zelf al vrij snel tot de conclusie gekomen dat het om een aanslag zou gaan. We waren bang dat iemand zou proberen het stadion binnen te komen. Dat is heel moeilijk, er zitten heel veel beveiligers in het stadion, zeker als de president er is. Je komt daar niet zomaar binnen. Maar toch ben je daar natuurlijk bang voor op zo'n moment. Het lijkt me heel logisch dat ze die aanslagen wilden plegen op de tribunes die daar zijn. Want recht daar tegenover is dan de presidentiële tribune.</p> <p>Het zou recht in het zicht van Francois Hollande zijn geweest dus ik denk dat dat het doel was. Toerist op straat: Koffie drinken, macarons eten, het beste er van maken. Toerist op straat: We hebben besloten om niet bang te zijn en niets te veranderen. Maar de musea zijn dicht dus we moesten onze plannen wel aanpassen. Franse vrouw: Dit is een politieke daad. We hebben mooie kleren aan om te laten zien dat Parijs de stad van de schoonheid blijft. We kleden ons hoe we willen, zeggen wat we willen, leven zoals we willen. Leve Parijs! Franse man: Zelfs al is er een samenscholingsverbod, we zijn allemaal solidair en broederlijk. Nu dit Frankrijk en Europa overkomt. Franse man: Het Franse volk moet zich verzetten en de angst die ze ons willen opleggen moeten we overkomen en niet bang zijn om hier nu te staan. Franse vrouw: Ik heb gevochten voor mijn vrijheid. En geloof me, ik ben niet bang. Allemaal: Leve de republiek! Leve Frankrijk! Ik ben ook een Parijzenaar wat dat betreft en ik zit ook te denken van: Ja, er komt een première aan van een film die ik graag wil zien. Zal ik daar nog wel naartoe gaan? Moet ik niet even wachten tot de eerste dag voorbij is?</p>	Angst Paniek Protest	<p>denken de Franse en Belgische Justitie te weten (voorzichtig)wie de terrorist is die kon ontsnappen. Politie denk(voorzichtig) dat de daders hiermee De politie houdt er rekening mee dat (voorzichtig) Hij is een van de aanslagplegers (krachtig) Eén van hen zou en oud syriërijder zijn. (speelt in op angst vluchtelingenstroom) MolenbeekHet is een deelgemeente van Brussel, tegen het centrum aan, een echte probleemwijk. Er is een hoge jeugdwerkloosheid, veel armoede, veel immigranten uit Algerije en Marokko. (definitie probleemwijk?)En het lijkt (niet zeker?)voorzichtigloos k al bijna een broeinest van terrorisme te zijn Mensen hebben echt doodsgangsten uitgestaan omdat men er vanuit ging dat mogelijk een nieuwe aanslag zou worden gepleegd. (angst maakt angstig) voor de Fransen een stad van rouw en een stad van angst (generaliseren) Toeristen: Ze passen zich aan. (Tegenspreking van dat ze gewoon doen wat ze willen, reactie publiek) maar ondanks alles is het dagelijks leven niet tot stilstand gekomen. Er is hooguit een flink stuk teruggeschakeld. En sommige mensen doen er juist een stapje bovenop. We kleden ons hoe we willen, zeggen wat we willen, leven zoals we willen (protest wij tegen zij) Het Franse volk moet zich verzetten en de angst die ze ons willen opleggen (protest wij tegen zij)</p>	Justitie en politie weten alles Amateur/beelden ter ondersteuning van tekst Immigranten maken problemen Beelden arrestaties Paniek, milirairen, massa's mensen, inzicht in aanslag Ter ondersteuning van de emotie

15-11-15	G20 Antalya (Turkije) in teken van maatregelen tegen IS	de bron van de terreur, die bevindt zich in Syrië en Irak hē, IS.	een aanval op de hele beschaafde wereld.	President Obama: Het doden van onschuldige mensen op basis van een gestoorde ideologie is niet alleen een aanval op Frankrijk of Turkije, het is een aanval op de hele beschaafde wereld. Voorzitter Tusk (Europese Raad): We betuigen allemaal ons medeleven, maar woorden zijn niet genoeg. Het is nu tijd voor daden. Lucas Waagmeester: Ja, donkere wolken hebben zich samengepakt boven deze top, zei president Obama vanochtend bij aankomst hier	Feitelijk Bedrukt	een aanval op de hele beschaafde wereld (suggereert andere werelden dan Europa zijn dus niet beschaafd?) Ook hier draait het de komende dagen om terreur. (harde term) Het is nu tijd voor daden. (harde term) de bron van de terreur, die bevindt zich in Syrië en Irak hē, IS. (suggereert grote probleem ligt daar) Syriëcrisis (nieuw woord)	Probleem ligt ver weg	Beelden ter ondersteuning van tekst. Politieke beelden
15-11-15	Burgemeesters grote steden komen samen om te overleggen over maatregelen tegen radicalisering terrorisme; Nederland staat stil bij de aanslagen in Parijs		onze angst aanpraten en zorgen dat we verbleed worden (doel)	Mannelijke vluchteling: We doen dit voor Parijs. Vrede voor Parijs. Wij zijn Syriërs. Wij zijn voor vrede over de hele wereld.	Verbroedering	En dan naar Nederland dat ook gevoelig is voor aanslagen (angstzaaien), dat erkennen de burgemeesters van de vier grote steden (machtig/speculatie) Burgemeester Den Haag Josias van Aartsen: Dus ons afzetten tegen Salafisten, afzetten tegen Wilders en het midden zoeken. Maar dat zullen we dan volgens mij op een radicale manier moeten doen. (radicaal is nu niet slecht) Niet alleen in Nederland, maar eigenlijk in heel Europa. (eenheid) We doen dit voor Parijs. Vrede voor Parijs. Wij zijn Syriërs. Wij zijn voor vrede over de hele wereld. (wij tegen zij nu ook Syriërs tegen IS)		Beelden ter ondersteuning van tekst,
16-11-15	Franse president Hollande spreekt parlement toe; Frankrijk herdenkt aanslagen	tegen Islamitische Staat.	de daders Vijf stoffelijke overschotten zijn geïdentificeerd. Het Franse persbureau AFP meldt dat Turkije de Franse twee keer heeft gewaarschuwd voor Omar Ismail Mostefai, die zich in Batafan opblies	één duidelijk doel: angst zaaien om ons te verdelen en druk op ons uit te oefenen om niet in het buitenland in het Midden-Oosten te vechten tegen het terrorisme.	Hollande toespraak: Frankrijk is Vastberaden in oorlog. De terreurdaden van Angst afgelopen vrijdag zijn oorlogsdaden. Ik heb besloten beide kamers van het parlement toe te spreken om de nationale eenheid te benadrukken bij deze wandaad en te antwoorden met koele vastberadenheid op deze schandelijke aanval die ons land getroffen heeft. Man op straat: Hier zijn geen woorden voor, onbegrijpelijk. Ik wil niets zeggen, ik wil alleen maar huilen, dat is alles. Jongen op straat: Ik denk niet dat het afgelopen is, we moeten voorzichtig blijven. Uit het niets kan het weer gebeuren, dat weten we niet.	Normaal	Hollande toespraak: Frankrijk is in oorlog (War on terror). In de stad gaan mensen weer naar hun werk, zijn winkels weer open en neemt iedereen weer de metro en de trein. Maar toch is er iets ingrijpends veranderd (overslag naar normale leven) Uit het niets kan het weer gebeuren, dat weten we niet. (angst, ongrijpbaarheid terreur) oorlogstaal. Heeft dat zin? (reflectie op Hollande) Kijk oorlog, strijd, vernietigen, overwinnen, dat waren de kernwoorden van deze speech van president Hollande in het hart van de Franse democratie, namelijk in het Senaat en de Ensemble Nationaal. En die oorlog die moet volgens Hollande gevoerd worden in binnen- en buitenland. (onderscheid IS Europa en IS Midden Oosten) (vraag ontweken) Ron Linker: Hij wil het liefste dat een grote internationale coalitie opstaat die tegen IS gaat strijden. (verslaggever spreekt voor president) Eigenlijk hadden we hier een zeer gemengd beeld verwacht. Dat een deel van de mensen de minuut stilletje in acht zou nemen en een ander deel niet. Maar nu puntje bij paaltje komt zien we echt helemaal niemand die zich eraan houdt, helemaal niemand. (het is minder actueel en dichtbij de mensen)	Toespraak, formele beelden Interviews op straat

16-11-15	Grootschalige politieacties in wijk Molenbeek in Brussel (Belgie) i.v.m. aanslagen Frankrijk	de hoofdverdachte De agenten hoopten Salah Abdeslam te vinden, 26 jaar, een Fransman Moslim extremisten En hier aan dit plein woonden de broers die betrokken zijn bij de aanslagen in Parijs Jihadisten	Vlaamse man op straat: Ik weet niet wat er gebeurt hier in Molenbeek. Het is vandaag een grote psychose. Franse vrouw op straat: Ik zag de politie met grote snelheid aankomen en ze spanden deze linten. Ik vroeg me af wat er aan de hand was. Ze duwden iedereen weg.	Minder angst, meer actie	Uren na de aanslagen in Parijs werd hij in een auto tegengehouden op de grens met België. Toen werd hij nog niet gezocht. De politie liet Abdeslam gaan. Nu is er wel een internationaal opsporingsbevel tegen hem, maar ook vandaag wist de politie hem niet te pakken. (falen politie laten zien) want iedereen weet hier dat Molenbeek een probleem heeft met Moslim extremisten (weten, maar niks tegen doen?)	Onwetendheid burgers	Zwaarbewapende agenten Ter ondersteuning van tekst Ter plaatse
16-11-15	G20-top in Antalya (Turkije) in teken van aanslagen Frankrijk in strijd tegen IS	Islamitische Staat Naar schatting komt er een kleine drie miljard dollar per jaar binnen bij IS. (rijk) De Twee broers die hier, op dit plein, woonden totdat ze naar Parijs gingen om daar een aanslag te plegen. VO: Ze woonden recht tegenover het gemeentehuis, de broers van de aanslag in	Een afschuwelijke terugslag in de strijd tegen IS , zei president Obama erover. Maar, zei hij ook, de landen zullen hun tactiek tegen terreur en tegen IS niet veranderen, maar ze scherpen die tactiek wel aan. Vrouwelijk VO: Troepen sturen is geen optie zegt Obama. Obama: Dat zou een grote vergissing zijn. Vrouwelijke VO: IS is geen land maar een verzameling moordenaars, zegt hij, die moet je anders bestrijden Angela Merkel: Velen gaven aan, dat het heel belangrijk is, en dat heeft met de financiële markten te maken, de geldstroom van de terroristen te stoppen. En om ook daar illegale activiteiten zoveel mogelijk in te perken.	Shock	Lucas Waagmeester: Nee, niet in de zin dat hier nou een nieuw plan, een nieuwe visie in deze G20 nou op tafel is gekomen. (voorzichtig) Interviewer: Zijn ze religieus? Vrouw op straat: Ze zijn moslims net als ik. (moslim krijgt negatieve connotatie) Molenbeek. Het lijkt ineens het centrum van het terrorisme. (niet het bijzi mens, terwijl eerder werd gezegd dat men het al wist, of ineens is aparte keuze) Hassan Rahali: Molenbeek is		Propagandafilmpje IS Beelden ter ondersteuning van tekst Beeld van woonomgeving daders
		in Parijs. Iedereen kent de familie hier als vrome moslims, niet als fundamentalisten en dus is de buurt in shock.	President Obama zegt vanmiddag: de volgende stap die we zouden kunnen maken is met grondtroepen Oosul en Raqqa binnen marcheren, maar hij zegt dat zou een grote fout zijn. Dan zouden we dezelfde fout die we de afgelopen jaren hebben gemaakt, die zouden we dan herhalen. president Hollande van Frankrijk die in zijn toespraak zegt dat hij samen met Rusland en Amerika wil optreden tegen IS. Hij zegt: "Ik heb van het begin af aan gezegd dat er tegenslagen zullen komen in de strijd tegen IS. Deze aanslag in Parijs dat is zo'n immense ziekmakende tegenslag, zegt Obama. Broer Mohamed Abdeslam: Ik kan niet zeggen waarom. Ik kan niet zeggen hoe. We zijn een open familie en we zijn nog nooit in aanraking geweest met justitie. U moet zich realiseren dat mijn ouders in shock zijn. Ze beseffen zich nog niet wat er is gebeurd.		proper, Molenbeek is rustig. Er komen wel sommige terroristen en sommige radicalen hier naartoe. En hier gaan ze ook de gemakkelijke prooiën uitkiezen (tegenspraak van raadslid, oorzaak probleem?) Bilal Benyahich (onderzoeker): Molenbeek is een gemeente waar heel wat moslims wonen en een deel van die Moslims, een minderheid, is orthodox radical van de salafistische strekking. Binnen die groep zitten een aantal militanten en helaas vindbaar ook hoe langer hoe meer gewelddadige extremisten, salafistische militanten dus die met geweld hun idee trachten te propageren of tot uitvoering te brengen. (voorzichtige uitleg)		
16-11-15	Screening van vluchtelingen om potentiële aanslagpleegders te ontdekken	Vluchtelingen	Azouz: We zullen stil zijn voor de Fransen. Maar ook voor onze mensen. Want de afgelopen 5 jaar hebben we veel mensen verloren. Wij hebben dezelfde vijand als de Parijzenaars. Vluchteling: We zien nu dat het geweld ons achterna komt. Het is nu wereldwijd. Alhassan Vluchteling: Europa is veilig. Dat dacht ik tenminste. Jullie hebben toch een goed veiligheidssysteem. Azouz: De mensen die de aanslagen in Parijs pleegden, zijn dezelfde mensen voor wie wij zijn gevucht. Ze komen uit Europa, 1000 mensen uit Frankrijk. Ze hebben de vluchtelingenstroom niet nodig om Europa te bereiken. Ze zijn er al.	Wanhoop	Er zijn geen IS-sympathisanten aangehouden onder de vluchtelingen die naar Nederland zijn gekomen, benadrukken alle betrokken instanties vandaag tijdens de presentatie van de jongste cijfers. Azouz: We zullen stil zijn voor de Fransen. Maar ook voor onze mensen. Want de afgelopen 5 jaar hebben we veel mensen verloren. Wij hebben dezelfde vijand als de Parijzenaars. (wij tegen zij vanuit Syrië) Ze hebben de vluchtelingenstroom niet nodig om Europa te bereiken. Ze zijn er al.	Vluchtelingen zijn probleem	Vluchtelingenkamp Interviews
16-11-15	Diverse herdenkingen slachtoffers aanslagen in Nederland		Lodewijk Asscher: Ik denk dat het, als je zoiets afschuwelijks meemaakt als land, dat het belangrijk is dat je als bondgenoten, maar ook als medeburgers van de Westerse samenleving laat merken dat je zij-aan-zij staat. Ahmed Aboutaleb: Als je ook ziet wat voor reacties er binnenkomen, via de mail en anderszins, dan zie je dat mensen toch verslagen zijn. Veel verslagenheid. Interviewer: En dat is groter dan bij Charlie Hebdo? Ahmed Aboutaleb: Ja, toen was het de eerste keer en dan denk je, daar komen we nog overheen. We gaan ons inspannen voor nog veel meer vrede in deze wereld en dan pats en dan komt het er weer.		Lodewijk Asscher: Ik denk dat het, als je zoiets afschuwelijks meemaakt als land, dat het belangrijk is dat je als bondgenoten, maar ook als medeburgers van de Westerse samenleving laat merken dat je zij-aan-zij staat. (politiek: wij tegen zij)		Ter ondersteuning van tekst Interviews

17-11-15	Islamitische staat blijft groeien ondanks bombardementen	breidt IS zijn grondgebied alleen maar uit Er zijn zogeheten IS provincies uitgeroepen in Algerije en Libië tot Afghanistan en Pakistan. En de aanslagen die namens IS zijn gepleegd in bijvoorbeeld Libanon, Egypte, Saoedi Arabië, Afghanistan en Frankrijk, laten zien dat IS inmiddels ook buiten het kalifaat dood en verderf zaait. IS zal een internationale bedreiging blijven, zelfs als de internationale coalitie erin slaagt het kalifaat van de kaart te vegen. de daders achter de aanslagen DNA zijn gevonden van zes daders Salah Abdeslam, een van de aanslaglegers die op dit moment nog voortvluchtig is. de gevuchte terrorist Abdeslam Abdeslam is nog steeds voortvluchtig	feitelijk bezorgdheid	Denk maar aan Al Qaida, dat zonder kalifaat met een man of tien de wereld in 2001 op zijn kop zette. (teruggrijpen 9/11, garantie voor de toekomst?)	Alle moslim extremisten zijn hetzelfde	Animatie grondgebied
17-11-15	Frans politie in Parijs zet huiszoekingen voort na aanslagen		Mannelijke bezoeker. Het leven moet gewoon doorgaan. geen angst ik ben er trots op dat er mensen zijn gekomen. We hebben behoefte aan ontspanning en muziek. Vrouwelijke bezoeker: Parijs is Parijs. Het leven gaat door. we wijken niet voor terreur. Dit is een daad van verzet, we gaan proberen te genieten, ondanks de dreiging van nieuwe aanslagen.	verzet geen angst	Maar wat er precies is aangetroffen en wie er wordt gearresteerd is niet bekend gemaakt. (vaag, voorzichtig) Ron Linker: En zo komt aarzelend het Parijse uitgaansleven weer een beetje op gang. Deze concertzaal, na de aanslagen drie dagen gesloten, opent vandaag dus weer. (gewone leven begint weer) Ook hier extra politie en beveiliging want de Belgische inlichtingendiensten zeggen dat een aanslag mogelijk of zelfs waarschijnlijk is (angstzaaiing).	Politieacties
17-11-15	Jihadisme in Nederlandse gemeenten		Farid Aazkan (Samenwerkingsverband Marokkaanse Nederlanders)-Wij horen van ouders dat hun kinderen zeggen dat ze zich niet thuis voelen hier in de samenleving. Dat ze soms als tweederangsburgers behandeld voelen. Sommigen zeggen: Ik krijg geen kans, ik wordt afgewezen om wie ik ben. Men vindt dat het eigen geloof hier ook aangevallen wordt, staat onder druk, je kunt hier geen goede moslim zijn. (idee dat er heerst)	neutraal	VO Nicole le Fever: Veel jongeren radicaliseerden na de aanslagen van 11 september in New York (eerdere aanslag als oorzaak) omdat hun religie werd aangevallen en zij verantwoordelijk werden gehouden	Hulplijn, ter ondersteuning van tekst
18-11-15	Doden bij anti-terreur actie in Saint Denis (Frankrijk);portret van Abdel Abaaoud, brein achter aanslagen Parijs	het brein achter de aanslagen Het doel van de inval, deze man vinden. (Foto's) Abdel Amid Abaaoud. Hij zou het brein zijn achter de aanslagen van afgelopen vrijdag. De politie arresteert uiteindelijk zeven verdachten. Hij vertoont zich graag op sociale media, zoals hier in het online glossy magazine van IS. De 27 jarige Abdel Abaaoud, ook wel bekend als al Belgij, oftewel De Belg. Met een glimlach in de strijd maar vaak met een gruwelijke boodschap. Abdel: Vroeger versiepten we jetski's, cross-motors en grote koffers met cadeaus op vakantie naar Marokko. Nu slepen we, dankzij Allah, ongelovigen mee, die ons en de Islam bestrijden. (Islam negatief beeld) Vrouwelijke VO: Mediageiek, populair en ongetwijfeld een inspiratiebron voor Islamitische jongeren in Europa die overwegen mee te vechten bij IS. Zelfs zijn 13-jarige broertje wist hij over te halen om naar Syrië te komen. De druppel voor de familie die niets meer met Abdel Amid te maken wil hebben. VO: Hij groeit op in de Belgische wijk Molenbeek, zoon van een Marokkaanse kruidenter. Tijdens zijn jeugd raakt hij bevriend met de gebroeders Abdeslam, twee van de daders van de aanslagen in Parijs. In 2014 woegt hij zich bij IS in Syrië. De afgelopen maanden werd Abaaoud wel vaker in verband gebracht met aanslagen. Zo zou hij contact hebben gehad met de man die een aanslag probeerde te plegen in de Thalys. En werd hij genoemd als brein van de verijdelde aanslagen in het Belgische Verviers. In Brussel wordt hij nog wel veroordeeld tot een celstraf van 20 jaar, voor het ronstelen van jongeren voor de Jihad bij verstek. Abdel: Is er iets beter dan de Jihad en het martelaarschap op weg naar Allah?		De belangrijkste verdachte van de aanslagen in Parijs zou zijn omgekomen bij een grote politieactie vanmorgen net buiten de Franse hoofdstad. Ten minste, dat melden verschillende media. Maar de Franse Justitie zegt niet dat ze nog niet weten of hij een van de terroristen is die bij de actie zijn gedood. (Media zijn machtig) VO Ron Linker: Even lijkt het oorlog. Geweerschoten en explosies midden in een woonwijk. (harde term) Duidelijk is wel dat er acht personen zijn gearresteerd en onder die acht, daar zat hij in ieder geval niet tussen.(tegenspreken, net werd er nog 7 mensen gearresteerd gezegd) Het blijft onduidelijk of Abaaoud hier nou is omgekomen ja of nee. (voorzichtig)	Ter ondersteuning van tekst huiszoekingen Schoten Foto van dader	
19-11-15	Abdelhamid Abaaoud, brein van aanslagen in Parijs, tijdens politieacties gedood	De leider van de groep die de aanslagen pleegde in Parijs is dood, Abdel Hamid Abaaoud. De terrorist, 28 jaar, werd gisteren gedood bij de grote politieactie in Saint-Denis. Hij wordt ook in verband gebracht met vele andere verijdelde aanslagen in Frankrijk, maar liefst vier het afgelopen half jaar. Bovendien was hij te zien in een aantal IS-video's en is hij gebruikt dus als propagandamateriaal voor Franstalige Jihadisten. Verder waren er voor zover we weten afgelopen vrijdag negen aanslaglegers. De drie mannen rond het stadion waren op slag dood. Zij pleegden zelfmoordaanslagen. Ook de drie mannen die het bloedbad in de concertzaal Bataclan aanrichtten zijn dood. En dan de drie mannen die vanuit een auto terrassen beschoten. Een bleef zichzelf op, Ibrahim Abdeslam, de andere twee, zijn broer Salem Abdeslam en een onbekende man zijn waarschijnlijk nog op de vlucht. (duidelijkheid daders)	Premier Valls Frankrijk: We weten nu dat Abaaoud het brein van deze aanslag, laten we voorzichtig zijn, één van de breinen van deze aanslag hij is één van de doden. En we bedanken nogmaals de inlichtingendiensten en de politie voor hun buitengewone werk.	Blijdschap	Premier Valls Frankrijk: We weten nu dat Abaaoud het brein van deze aanslag, laten we voorzichtig zijn (voorzichtig met uitdrukken) één van de breinen van deze aanslag hij is één van de doden. De dood van Abaaoud wordt gezien als een succes in Frankrijk? Er is een Europees arrestatiebevel geweest, maar niemand heeft hem Europa zien binnengaan (falen Europa). Het was een veiligheidsdienst buiten Europa die de Fransen op het spoor zette, die de Fransen hebben uitgelegd dat hij in Griekenland zat	Ter ondersteuning van tekst Schoten Heflig Foto's van daders

19-11-15	Nieuwe beelden bewakingscamera's van schietpartij in cafe Parijs tijdens aanslagen	de terrorist Salah Abdeslam . Nou, en de aanslaglegers onder wie ook die Salah Abdeslam , maar ook de leider van die groep Abaouid , kwamen voor een deel uit de Brusselse gemeente Molenbeek		Angst	op een bepaald moment. Nou, men heeft dat spoor teruggeleid tot Saint San-Denis en uiteindelijk hebben ze hem dus gisteren weten dood te schieten. Maar goed, hoe dan ook, het is een groot succes voor de Franse regering, (hieldenpositie terwijl ook gefaald) naar het is verontrustend dat niemand heeft gezien hoe hij Europa is binnengekomen	
19-11-15	Belgische regering trekt extra geld uit voor bestrijding van Jihadisme	de aanslagen werden gepland hier in Brussel. De Jihadisten die vertrokken met drie auto's naar Parijs.	Minister Jambon Binnenlandse Zaken: De voorgaande regeringen hebben op de veiligheid van de staat veel te veel bezuinigingen gedaan, dus dat is een inhaalbeweging die we nu doen. Maar u weet net zo goed als ik: je kan vandaag de beslissing nemen van we gaan bijvoorbeeld de inlichtingendienst versterken, dan zitten mensen morgen nog niet op een bureau. (België wordt ook deels verantwoordelijk gehouden)	Feitelijk	en toch maakt Michel geld vrij om de komende tijd Jihadisme beter aan te pakken. (geen fout, maar toch wel?) En dat terwijl ze op de lijsten van de inlichtingendiensten stonden, terwijl ze een aantal maanden geleden nog ondervraagt zijn door de inlichtingendiensten. En diezelfde diensten hebben niet gezien dat ze met zo'n enorme aanslag bezig waren. Daar is dus heel veel kritiek op geweest.	Politiek beeld
19-11-15	Debat in Tweede Kamer over terugkerende Syriëgangers n.a.v. de aanslagen in Parijs (Frankrijk)	Jihadisten	Buma: De barbaarse aanslagen in Parijs raken ons allemaal diep. Klaver: We stellen het ons allemaal voor: Wat als ik in dat theater had gestaan? Asscher: Was dit werkelijk Parijs, was dit werkelijk in onze vrije Westerse samenleving, op een paar kilometer afstand? Samsom: Ons antwoord moet uit meer bestaan dan woorden. Rutte: Zoals bij alles wat we doen bij het bestrijden van extremisten en terroristen is er nooit een absolute garantie dat daarmee er nooit iemand doorheen zou kunnen glippen. Er is alleen wel een absolute garantie dat we er alles aan doen om dat te voorkomen. Ron Friesen: Het was een heel ingetogen debat wat eigenlijk zonder grote woorden, geen scherpe verwijten naar elkaar, geen stoere taal, alsof iedereen eigenlijk zoiets had van: Ja, zo kort na Parijs moet je dat soort dingen allemaal achterwegen laten. Annechien Steenhuizen: Ja, en na Parijs dus extra maatregelen in België, hoorden we net van Joris, hoe zit dat in Nederland? Ron Friesen: Nou, hier eigenlijk niet. Rutte zegt: Nederland is goed voorbereid op terroristische acties. We doen al veel. Er is al veel in voorbereiding	Feitelijk Verbroedering	(kritiek op inlichtingendienst, verantwoordelijk gehouden) Iedereen kijkt naar België, het is alle hensen aan dek. Buma: De barbaarse aanslagen in Parijs raken ons allemaal diep. (politiek wij tegen zij) Klaver: We stellen het ons allemaal voor: Wat als ik in dat theater had gestaan? (crime against humanity) Asscher: Was dit werkelijk Parijs, was dit werkelijk in onze vrije Westerse samenleving, op een paar kilometer afstand? Samsom: Ons antwoord moet uit meer bestaan dan woorden. Rutte: Zoals bij alles wat we doen bij het bestrijden van extremisten en terroristen is er nooit een absolute garantie dat daarmee er nooit iemand doorheen zou kunnen glippen. (indekken) Er is alleen wel een absolute garantie dat we er alles aan doen om dat te voorkomen.	Politiek beeld
19-11-15	Vuurwapens en explosieven in Europa eenvoudig te verkrijgen			Feitelijk	Ja, en dan een ander aspect van het probleem. (het probleem is inmiddels groter dan alleen de aanslag) Wapens en explosieven. Volgens wapenexperts is het in West-Europa nog steeds eenvoudig om aan een automatisch geweer of om aan ingrediënten voor een bom te komen.	Voorbeeld filmje maken explosief

20-11-15	Nog een dode gevonden in appartement terroristen Saint-Denis (Frankrijk)	Ja, en dan is er nog een derde dode gevonden in het appartement in de Parijse voorstad Saint-Denis. De afgelopen week waren er bijna 800 invaliden en werden daarbij 90 mensen opgepakt . 180 vuurwapens werden daarbij in beslag genomen.	Het dodental als gevolg van de aanslagen staat inmiddels op 130	die ons land, haar waarden en haar democratie willen overnemen. (doel)	Premier Valls: De noodtoestand is een direct, krachtig en effectief middel om de burgers te beschermen en radicalisering tegen te houden van misdadigers die ons land, haar waarden en haar democratie willen overnemen.	Blijdschap Feltelijk	De noodtoestand(harde term/angstig) in heel Frankrijk wordt met drie maanden verlengd. Premier Valls: De noodtoestand is een direct, krachtig en effectief middel (positief) om de burgers te beschermen en radicalisering tegen te houden van misdadigers die ons land, haar waarden en haar democratie willen overnemen. (wij tegen zij)	Politiek beeld
20-11-15	Justitieraad EU neemt extra maatregelen tegen terrorisme	Jihadisten veel van die terroristen ook nu weer in Parijs, uiteindelijk wel uit Syrië komen, er ook wel zijn geweest maar vaak Frans/Belgische paspoorten hebben en dus willen ze de buitengrenzen van heel Europa beter gaan bewaken.					Na alle snelle acties die we de afgelopen dagen hebben gezien van de veiligheidsdiensten in Frankrijk, misschien zelfs ook wel in België, komt nu meer het politieke proces op gang. (omslag tijdsverloop)Hoe gaan we dit soort aanslagen in de toekomst voorkomen. En dan gaat het om het samenwerken van geheime diensten. En dat is een ingewikkelde discussie die we ook al zagen na 9/11 , die we zagen na de aanslagen bij Charlie Hebdo (teruggrijpen op eerdere aanslagen)	
20-11-15	Halen we terroristen binnen via de vluchtelingenstroom?			Stavros Mirogiannis: Als we ons in het hoofd halen dat al deze mensen terroristen zijn, dan verliezen we (wij tegen zij) Dan trappen we in een val, een grote val.	van twee zelfmoordterroristen die zich vorige week opbliezen in Parijs zijn begin oktober vingerafdrukken afgenomen in Griekenland, blijkt uit onderzoek van de Franse Justitie. En dus luidt de vraag: Wie halen we allemaal Europa binnen? (was ook al eerder onderwerp van discussie, nu alleen aangetoond dat er mensen vandaan komen) Als we gaan denken dat we jihadisten helpen om Europa in te komen, dan doen we precies wat de jihadisten willen. Deze mensen hier zijn juist op de vlucht voor degenen die de aanslagen plegen. Ze vluchten voor IS.	Vluchtelingen zijn gevaar Vluchtelingenstroo m		
20-11-15	Kabinet trekt 250 miljoen euro extra uit voor veiligheid en justitie						Het Kabinet trekt 250 miljoen extra uit voor veiligheid en justitie.(de dag ervoor nog niet) De oppositie roept al maanden dat er te weinig geld voor is. En met deze investering hoopt het Kabinet die kritiek weg te nemen.(doet het voor verantwoording)	

Bijlage 4: Tabel reasoning devices Parijs

Reasoning devices Parijs						
Datum	Item	Definitie aanslag	Oorzaken	Verantwoordelijken	Gevolgen	Oplossingen
14-11-15	Frankrijk in schok na bloedige aanslagen in Parijs	Het is het bloedigste geweld dat Parijs heeft getroffen sinds de Tweede Wereldoorlog. Volgens president Hollande zijn die aanslagen buiten Frankrijk gepland en voorbereid. Het is een daad van oorlog door en leger van jihadistische IS-terroristen. Tegen Frankrijk, tegen de waarden waar we voor staan, in de hele wereld. Drie zelfmoordaanslagen waren er. Vlakbij het stadion. Verderop in de stad schieten aanvallers met Kalasjnikovs hun magazijnen leeg op willekeurige burgers. Vier terroristen bestormden een theater waar een rookconcert werd gegeven. Ze gijzelen de bezoekers. Uiteindelijk worden binnen meer dan tachtig concertbezoekers vermoord. Drie terroristen blazen zichzelf op. De terreurgolf begint om twintig over negen met een explosie bij het voetbalstadion. Een paar minuten later wordt er geschoten op een terras in Rue Bichat, er vallen 12 doden. Kort daarna is er ook een schietpartij bij een pizzeria op de Rue La Fontaine du Roi, er vallen 5 doden. Tegelijkertijd blaast een tweede terrorist zich op bij het stadion. Acht minuten later is er een schietpartij op een vol terras in Rue de Charonne, hier worden 19 mensen gedood. Vervolgens blaast een man zichzelf op op Boulevard Voltaire. Om tien voor tien klinken de eerste schoten bij theater Bataclan waar het publiek wordt gegijzeld en is er bij het stadion een derde zelfmoordaanslag. Na middernacht maakt de politie een einde aan de gijzeling in het theater. De zaal ligt vol doden.	De Franse regering had onlangs juist besloten om ook Syrië aan te vallen, doelen van IS in Syrië aan te vallen. Vorige week nog is besloten om het vliegdekschip de Charles de Gaulle op te laten stomen naar de Perzische Golf dus wat dat betreft komt deze aanslag niet onverwacht.		Om ze te vertellen dat we de strijd aangaan. Een strijd die zonder genade zal zijn. Want als terroristen tot dit soort verschrikkelijke dingen in staat zijn dan kunnen ze erop rekenen dat ze een vastberaden Frankrijk tegenover zich krijgen.	
14-11-15	Frankrijk neemt veiligheidsmaatregelen na aanslagen Parijs				Ja, president Hollande kondigde gisteren direct de noodtoestand af. Scholen zijn dicht, metro rijdt niet, evenementen zijn afgelast, voetbalwedstrijden en een concert van U2 gaan niet door. En in de stad gelden strenge veiligheidsmaatregelen. In plaats van duizenden toeristen vandaag bijna alleen maar militairen, zwaar bewapend. Vijftienhonderd extra militairen zijn in Parijs de straat op gestuurd. Ze moeten burgers en publieke gebouwen beschermen. Rob Trip: Eindeloze rijen vanwege extra paspoort controles om te voorkomen dat de daders het land uit vluchten. En ook hier, zware beveiliging. Aan de grenzen met Duitsland en België is het niet anders. De politie inspecteert auto's en controleert bestuurders. Nou wat je ziet is dat er natuurlijk ontzettend veel politie op de been is gebracht. De straat hier achter mij richting de Bataclan is nog steeds afgesloten. Wat je ook ziet is dat mensen je aankampen voor een praatje. Er was een samenscholingsverbod in de stad, maar de mensen komen toch naar buiten om heel even tegen je aan te praten. Man op straat: ik heb een Lotharigs kruis gemaakt. Een kruis van kaarsjes als symbool van het Frans verzet. Om tegen de terroristen te zeggen: Jullie krijgen ons niet op de knieën.	
14-11-15	Terreurgroep Islamitische Staat eist verantwoordelijkheid voor aanslagen Parijs	Hollande: Het is een daad van oorlog door een leger van jihadistische IS-terroristen tegen Frankrijk. Hollande: Het is een daad van oorlog die buiten ons land gepland en voorbereid is met hulp vanuit Frankrijk, door mensen van wie het onderzoek de identiteit zal blootleggen.	Zolang jullie ons blijven bombarderen, zullen jullie niet veilig zijn. Rob Trip: Ja, Ron, IS zegt: Dit is uit wraak voor de bombardementen, maar er zijn meer landen die bombarderen. Waarom treft dit Frankrijk? Ron Linker: Omdat Frankrijk denk ik altijd een leidende rol heeft gespeeld bij die acties die in Syrië begonnen zijn. De acties die uitgevoerd zijn op IS. Niet voor niets heeft men vorige week besloten om het vliegdekschip Charles de Gaulle naar de Perzische Golf te sturen. Maar, er zijn natuurlijk ook andere redenen voor te verzinmen. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de aantrekkingskracht die IS uitoefent op Fransen. Dat van bijna alle landen Frankrijk de meeste syriëgangers levert op dit moment. Je ziet het ook terug in de gevangennissen van Frankrijk waar radicalisering de orde van de dag zou zijn als je de rapporten mag geloven. Kortom, het is een land waar heel veel Syriëgangers vandaan komen en waar het conflict in Syrië een grote rol speelt. Niet alleen in Syrië zelf, maar ook in Frankrijk.	De Franse president Hollande zegt dat terreurgroep IS verantwoordelijk is. VO: IS eist de aanslagen inderdaad op en zegt de locaties bewust te hebben gekozen.	Zoals je weet is aan het einde van de maand de grote klimaatconferentie hier in Parijs. Nou, de Franse regering heeft al gezegd dat die klimaatconferentie in ieder geval door zal gaan met extra beveiligingsmaatregelen. Je ziet het ook aan kleine gebaren. Mensen die bloemen brengen, mensen die kaarsjes branden en die zeggen van ja, we kunnen ons hier niet bij neerleggen. Je zag het vanmiddag heel even toen een man een piano uitrolde richting de Bataclan theater en daar voor de ingang imagine ging spelen van John Lennon. Je zag het ook bij de uitgang van het stadion Stade de France toen na afloop van de wedstrijd drommen mensen hand in hand naar buiten liepen en de Marsellaise begonnen te zingen. Dit is het Frankrijk waar Hollande zich nu aan vastklampt en daarom denk ik dat hij niet zijn beleid voor Syrië zal gaan veranderen ten gevolgen van deze aanslagen.	
14-11-15	Premier Mark Rutte vindt dat Nederland in oorlog is met Islamitische Staat	Bij de aanslagen zijn drie Nederlanders gewond geraakt, twee van hen ernstig.		ISIS, IS	Rob Trip: Ja, oorlog, want Nederland bombardeerde ook IS doelen, in Irak, maar goed IS Doelen. Gaan we daarmee door? Ron Fresen: Nou, ik denk dat dat wel het geval zal zijn. Je moet wat er gisteren gebeurd is eerder zien als een aansporing voor de grote meerderheid hier in Den Haag om hiermee door te gaan dan om ermee te stoppen. Ze zien het dan ook als een oorlog. Maar, ga er maar vanuit dat er een debat komt over de aanslagen in Parijs, het als eerder dit jaar na aanslag van Charlie Hebdo gebeurd is. En in dat debat zal Rutte zich ongetwijfeld moeten verantwoorden toch nog over dat begrip oorlog. In dat debat zal het denk ik ook gaan over het nieuws dat mogelijk een van de daders via de vluchtelingenstroom Europa is binnengekomen. Je weet, Wilders heeft daar steeds een punt van gemaakt, dus het zal daar ook over gaan. En het zal ook gaan over hoe ga je om met teruggekeerde Jihadstrijders. Al die onderwerpen komen hier in volle omvang terug op de agenda denk ik.	
14-11-15	Reizen richting Parijs mogelijk ondanks aanslagen en strengere veiligheidsmaatregelen				Reizen richting Parijs mogelijk ondanks aanslagen en strengere veiligheidsmaatregelen	

14-11-15	Burgemeester Rotterdam Ahmed Aboutaleb pleit voor harde aanpak Islamitische Staat		IS, de veertig of vijftig duizend mannen ter plaatse	Na de aanslagen in Parijs moet IS hard worden aangepakt, dat zegt burgemeester Aboutaleb van Rotterdam, die vanavond spreekt met moslimorganisaties uit zijn stad.	Het wordt nu echt tijd om IS, de veertig of vijftig duizend mannen ter plaatse, echt helemaal weg te vagen. Want zolang ze daar zijn, zijn ze voor sommige leden elders in de wereld een soort symbool, van iets. Nou, jaat dat iets dan maar heel snel niets zijn, dan zijn we er snel vanaf. En twee, ik denk dat het heel belangrijk is dat ook de moslim en de islamitische gemeenschap wereldwijd, maar zeker in Europa, krachtig van zich doet spreken, want dit soort gebeurtenissen keert zich in eerste plaats tegen de moslims in Europa en tegen de islam in Europa. Maar, volgens mij moeten alle vredelievende moslims in Europa hier krachtig stelling tegen innemen. Dat is het enige dat helpt dat wij hier kunnen doen.
14-11-15	Wereldleiders en internationale media reageren geschokt op aanslagen Parijs			Wereldleiders doen van zich spreken	
14-11-15	Aanslagen Parijs eerste grootschalige aanslag op Europees grondgebied sinds 2005	een grote aanslag	IS	Terugkijken in de tijd aanslagen moslimterroristen in Europa Officiële statements van wereldleiders, maar bijvoorbeeld ook van de bevolking. Iran, een land waar Frankrijk tot een paar maanden geleden nog snoeihard onderhandelde, daar kwamen mensen nu in Teheran, bij de Franse ambassade bloemen leggen. Libanon, hier, waar mensen veel kennissen hebben in Frankrijk. Het land is heel erg gericht op Frankrijk. Dus bovenop de schok ook nog de onzekerheid over familieleden in Parijs en dan heb je het over een land, Libanon, waar IS twee dagen geleden ook hier een dubbele zelfmoordaanslag pleegde. De meest opmerkelijke reactie kwam nog wel uit Syrië zelf. De Syrische president Bashar al Assad, die zijn condoleances overbracht aan Francois Hollande en daarbij zei: Dit is wat je eigenlijk had kunnen verwachten, dat de terreur uiteindelijk ook naar Europa gaat komen. En dit is de terreur, zei die, waar wij in Syrië al vier en een half jaar mee te maken hebben.	En daar is heel sterk de gedachte: 'Als je dit wilt voorkomen, wat er in Parijs gebeurd is, dan moet je IS bestrijden, die moet je verslaan, moet je tegengaan.' Maar dat kan eigenlijk pas als er vrede is in de rest van Syrië. Ja, en vandaar dus dat ze daar vandaag nog meer geprobeerd hebben om er een klap op te geven.
14-11-15	Trein ontspoord in Frankrijk			Ja en dan even terug naar Frankrijk, want daar ontspoorde aan het einde van de middag een hoge snelheidstrein. En even was er de angst dat het opnieuw zou gaan om een aanslag. Het was een angeluk, er vielen zeven doden.	
14-11-15	Intocht Sinterklaas in Meppel doorgegaan ondanks aanslagen Parijs			En hier in Nederland ging het ook over de aanslagen, ook rond de landelijke intocht van Sinterklaas, want even werd er namelijk over nagedacht om die af te blazen vanwege de veiligheid. Maar hij ging toch door, in Meppel. En daar ging het, naast de sint en de pietten ook over wat er in Parijs gebeurde.	
15-11-15	Parijs (Frankrijk) na aanslagen van 13 november 2015	de terreur van vrijdagavond, waarbij 129 mensen worden doodgeschoten en meer dan 350 mensen gewond raken. Van de zeven locaties in de stad waar de aanslagen worden gepleegd, vallen in de Bataclan de meeste doden.	26 jarige man die weliswaar geboren is in Brussel, maar toch de Franse nationaliteit heeft. Hij is één van drie Franse broers die betrokken zijn geweest bij de aanslagen hier in Parijs. De eerste broer is overleden, de tweede is overleden, hier niet zo heel ver vandaan. Hij is een van de aanslagplegers. De andere broer is opgepakt in België, in Brussel. En de derde daarvan is men het spoor kwijt.	opsporingsbevel heeft uitgevaardigd. Molenbeek negatief belicht Ja, en iets meer dan een uur geleden brak er even paniek uit op het place de la Republique, in Parijs dus. Bij een van de restaurants waar vrijdag geschoten werd. Mogelijk door vuurwerk. Het tekent de spanning in de Franse hoofdstad na de aanslagen van vrijdagavond. Parijs heeft sinds de aanslagen de onbevengheid verloren. Ja, en in heel Parijs kwamen vandaag mensen bij elkaar. Op sociale media hebben nabestaanden foto's en namen van hun geliefden geplaatst. Alle parken zijn gesloten. De Notre Dame alleen open voor de kerkdienst en niet voor toeristen. De deur van het Louvre helemaal op slot, net als alle andere attracties. maar ondanks alles is het dagelijks leven niet tot stilstand gekomen. Er is hooguit een flink stuk teruggeschakeld	
15-11-15	G20 Antalya (Turkije) in teken van maatregelen tegen IS		de bron van de terreur, die bevindt zich in Syrië en Irak hê, IS.	De wereldleiders zouden praten over de haperende wereldeconomie en over de oorlog in Syrië. Maar op het laatste moment is de agenda herschreven.	
15-11-15	Burgemeesters grote steden komen samen om te overleggen over maatregelen tegen radicalisering terrorisme; Nederland staat stil bij de aanslagen in Parijs			En dan naar Nederland dat ook gevoelig is voor aanslagen, dat erkennen de burgemeesters van de vier grote steden. Ja, en ook in Nederland staan mensen stil bij wat er gebeurd is in Parijs. Op verschillende plaatsen is een minuut stilte gehouden.	
16-11-15	Franse president Hollande spreekt parlement toe; Frankrijk herdenkt aanslagen	De terreurdaden van afgelopen vrijdag zijn oorlogsdaden. De oorlogsdaden van afgelopen vrijdag zijn gepland in Syrië, ze zijn georganiseerd in België en uitgevoerd op ons grondgebied met medewerking van Franse burgers.	Islamitische Staat	De onbevengheid is weg. Er zijn meer militairen op straat en iedereen is toch voorzichtiger.	Ik heb besloten beide kamers van het parlement toe te spreken om de nationale eenheid te benadrukken bij deze wandaad en te antwoorden met koele vastberadenheid op deze schandelijke aanval die ons land getroffen heeft. Hier in Frankrijk wil hij dat de noodtoestand wordt verlengd met drie maanden. De Europese buitengrenzen moeten beter beschermd worden als het aan Frankrijk ligt. En de oorlog in Syrië moet verder worden opgevoerd. Hij wil het liefste dat een grote internationale coalitie opstaat die tegen IS gaat strijden. Hij zal in de Verenigde Naties de veiligheidsraad bijeen roepen en hij wil dat Poetin en Obama bij elkaar om de tafel gaan zitten om samen IS te gaan bestrijden
16-11-15	Grootschalige politieacties in wijk Molenbeek in Brussel (België) i.v.m. aanslagen Frankrijk		IS	Een massale en zwaarbewapende politieactie dus in de straten van Molenbeek, vlakbij Brussel.	

16-11-15	G20-top in Antalya (Turkije) in teken van aanslagen Frankrijk in strijd tegen IS	Ja, Molenbeek is een beetje vergeten wordt hier gezegd. Vergeten door de Belgische politiek. Er is te weinig geld geïnvesteerd, er is te weinig politie naartoe gegaan en tegelijkertijd zijn heel veel onseleers hier wel naartoe gekomen en hebben hier kansloze arme jongeren aangetroffen, hoge jeugdwerkloosheid hier. En die jongeren hebben ze weten te verleiden om naar Syrië te gaan. Je ziet eigenlijk dat in België overall het aantal Syriëgangers onder controle komt van de overheid en tegelijkertijd hier in Molenbeek de tegenovergestelde beweging. Hier vertrekken nog steeds, en steeds meer jongeren, nu nog steeds naar Syrië.	Terug naar de straten van Molenbeek. Het lijkt ineens het centrum van het terrorisme.	spraken de G20 onder meer af om meer veiligheidsinformatie te delen, het internet beter in de gaten te houden en beter samen te werken bij de beveiliging van het vliegverkeer. Amerika probeert op die manier een van de grootste inkomstenbronnen van Islamitische Staat aan te pakken. Bijvoorbeeld de financiering van terreur beter ondermijnen en wat je net zag nog scherpere grensbewaking, nog meer met elkaar samenwerken op het gebied van informatie, op het gebied van inlichtingen verzamelen. Maar dat zijn toch allemaal dingen waar de wereld de afgelopen vijftien jaar al mee bezig is, op focus in de strijd tegen terreur. Het is allemaal niks nieuws. de volgende stap die we zouden kunnen maken is met grondtroepen Osul en Raqqa binnen marcheren, maar hij zegt dat zou een grote fout zijn.
16-11-15	<i>Gevaar van radicalisering in Nederland</i>		<i>Angst voor radicalisering in Nederland; geruststellen van bevolking</i>	
16-11-15	Screening van vluchtelingen om potentiële aanslagplegers te ontdekken		Angst voor vluchtelingenstroom veiligheidsdiensten zijn in de hoogste stand van paraatheid. Oké, nou, er waren dus al extra veiligheidsmaatregelen genomen, maar vandaag werd ook bekend dat er extra bewaking komt bij concertzalen in Nederland hè? En dat doen ze, niet omdat er concrete aanwijzingen zijn voor aanslagen in Nederland, maar misschien ook wel om te gemoed te komen aan de angst die er toch ook wel bij het publiek is. De angst die niet alleen bij het publiek is maar ook bij artiesten, want zo hebben bijvoorbeeld de Fu-Fighters en Prince hun Europese concerten afgezegd.	
16-11-15	Diverse herdenkingen slachtoffers aanslagen in Nederland		Ja, en het was vandaag in Nederland ook nationale herdenkingsdag. Op de overheidsgebouwen hingen de vlaggen halfstok en in veel gemeenten was het een minuut stil. Bij de Franse ambassade kwam een delegatie van het Kabinet bij elkaar. In Haaksbergen hadden de synagogen, moskee en kerken een speciale bijeenkomst georganiseerd. De deelnemers kwamen samen op de markt.	
17-11-15	<i>Oefeninterland Duitsland-Nederland in Hannover afgelast vanwege terreurdreiging</i>		<i>Van angst komt angst: terreurdreiging andere plekken</i>	
17-11-15	<i>Frankrijk en VS willen strijd tegen Islamitische Staat intensiveren</i>		<i>In de strijd tegen IS heeft Rusland in ieder geval al twee bondgenoten die meer willen gaan aanvallen dan nu al gebeurd. Amerika en Frankrijk. De Syrische thuisbasis van IS, de stad Raqqa is afgelopen nacht opnieuw zwaar gebombardeerd door Franse gevechtsvliegtuigen.</i>	
17-11-15	<i>Overleg van Europese ministers in Brussel over aanpak IS</i>		<i>Meerdere landen voegen zich in de strijd waaronder Nederland</i>	
17-11-15	Islamitische staat blijft groeien ondanks bombardementen			
17-11-15	<i>Syrische stad Raqqa belangrijkste doelwit bombardementen in strijd tegen IS</i>			<i>Meer bombardementen in Syrië</i>
17-11-15	Frans politie in Parijs zet huiszoekingen voort na aanslagen		In België is dat niet anders ook al is het dreigingsniveau daar eerder al verhoogd van gemiddeld naar ernstig en worden er nu ook al 300 extra militairen ingezet voor de beveiliging van onder meer gebouwen bovenop de 220 die er al actief waren. Daarom staat iedereen in België nu op scherp en zijn grote evenementen zoals bijvoorbeeld die wedstrijd vanavond, België tegen Spanje, afgelast.	opnieuw huiszoekingen in de nacht. Allemaal in de hoop de daders achter de aanslagen te vinden en nieuwe aanslagen te voorkomen. Dit is een daad van verzet, we gaan proberen te genieten, ondanks de dreiging van nieuwe aanslagen.
17-11-15	Jihadisme in Nederlandse gemeenten	Wij horen van ouders dat hun kinderen zeggen dat ze zich niet thuis voelen hier in de samenleving. Dat ze soms als tweederangsburgers behandeld voelen. Sommigen zeggen: ik krijg geen kans, ik wordt afgewezen om wie ik ben. Men vindt dat het eigen geloof hier ook aangevallen wordt, staat onder druk, je kunt hier geen goede moslim zijn. In het verleden is te veel wegbezuinigd, zegt Azarkan, en daarvoor betaalt de samenleving nu de prijs. Veel jongeren radicaliseerden na de aanslagen van 11 september in New York omdat hun religie werd aangevallen en zij verantwoordelijk werden gehouden	Radicalisering in Nederland besproken: angst ervoor. Werd al voor de aanslagen iets mee gedaan.	Als je dus als reactie geeft stoere taal, we gaan nog harder ingrijpen, de oorzaken niet aanpak, dan leidt dat toe nog meer onbegrip. Je ziet dat er dan toch een tweedeling in de maatschappij ontstaat, de moslims en de niet-moslims. En dat leidt alleen maar ertoe dat er steeds meer afstand tussen die twee groepen
17-11-15	<i>Nederland wil asielzoekers beter controleren en registreren</i>		Angst voor terroristen onder asielzoekers	
18-11-15	Doden bij anti-terreur actie in Saint Denis (Frankrijk); portret van Abdel Abaaoud, brein achter aanslagen Parijs	Abdel Amid Abaaoud. Hij zou het brein zijn achter de aanslagen van afgelopen vrijdag.	anti-terreur acties	
18-11-15	<i>Hannover probeert de draad weer op te pakken na terreurdreiging waardoor voetbalwedstrijd Duitsland-Nederland is afgelast</i>		<i>Terreurdreiging: angst voor een nieuwe aanslag</i>	
18-11-15	<i>Extra beveiliging bij evenementen ondanks dat er geen concrete signalen zijn voor direct gevaar in Nederland</i>		<i>Extra beveiliging bij evenementen in Nederland: inspelen op angst bevolking zonder directe dreiging</i>	
19-11-15	Abdelhamid Abaaoud, brein van aanslagen in Parijs, tijdens politieacties gedood	negen aanslagplegers	Politieacties Dood Abdelhamid Abaaoud Twifelen aan veiligheid België	

19-11-15	Nieuwe beelden bewakingscamera's van schietpartij in cafe Parijs tijdens aanslagen			De afgelopen dagen was er kritiek op de Belgische inlichtingendiensten. Ze hadden de aanslagen moeten voorkomen, zeggen veel mensen. Onterecht zegt premier Michel. Premier Michel: Ik ben het oneens met de critici die kwaadspreken over het werk van onze veiligheidsdiensten. Ik wil met u onze onderzoekers, onze ambtenaren, onze inlichtingendiensten en onze politie bedanken voor hun durf en hun inzet op moeilijke momenten.	
19-11-15	Belgische regering trekt extra geld uit voor bestrijding van Jihadisme	De voorgaande regeringen hebben op de veiligheid van de staat veel te veel bezuinigingen gedaan, dus dat is een inhaalbeweging die we nu doen. Er is bijvoorbeeld nauwelijks bijgehouden waar de Belgische Syriëgangsters eigenlijk uithangen.	Belgische regering	Extra geld voor bestrijding van Jihadisme (gebleken dat dit niet goed zit)	Ja, en toch maakt Michel geld vrij om de komende tijd Jihadisme beter aan te pakken. 400 miljoen euro. Daarmee wil hij radicalisme bestrijden. Bijvoorbeeld door extremistische imams het land uit te zetten en mensen die naar Syrië willen om te vechten tegen te houden, bijvoorbeeld met een enkelband. Inlichtingendiensten krijgen meer geld, meer personeel. En hij wil binnen de VN een coalitie vormen die IS gaat uitroeien, zoals hij het noemt.
19-11-15	Debat in Tweede Kamer over terugkerende Syriëgangsters n.a.v. de aanslagen in Parijs (Frankrijk)			In de Tweede Kamer spraken fractieleiders voor het eerst uitgebreid over de aanslagen in Parijs. Praten over oplossingen	Ze drongen bij het Kabinet vooral aan op een strenge aanpak van radicalisering. Toch zoekt de Tweede Kamer naar manieren om de rechten van Jihadisten in te perken. Zet ze preventief gevangen, dwing ze om te de-radicaliseren. Dat gaat niet in tegen de rechtstaat. Als het Kabinet dan zo gewillig is, maak het dan ook strafbaar om naar Syrië toe te gaan, vinden sommige partijen. Wie terug komt wordt dan automatisch vervolgd. Het Kabinet gaat er nu naar zoeken dus moet je mensen toch niet preventief langer opsluiten? Of moet je ze niet dwingen in behandeling te gaan? Maar nogmaals, het is allemaal erg moeilijk.
19-11-15	Vuurwapens en explosieven in Europa eenvoudig te verkrijgen	Uniek aan de aanslagen in Parijs is dat er meerdere bomvesten zijn gebruikt. En die werkten allemaal. Dat laat zien dat het professionele bommakers waren.	Ja, en dan een ander aspect van het probleem. Wapens en explosieven. Volgens wapenexperts is het in West-Europa nog steeds eenvoudig om aan een automatisch geweer of om aan ingrediënten voor een bom te komen. Automatische wapens zoals de in Parijs gebruikte Kalasjnikovs zijn makkelijk verkrijgbaar in België, waar veel wapenkennis is.	België	Morgen zijn Europese ministers in Brussel. En ze willen afspraken om het een stuk moeilijker te maken om aan wapens te komen. De Europese Commissie wil de regels voor het onklaar maken nu verscherpen. En ook de legale verkoop van semi-automatische wapens verbiede
20-11-15	Nog een dode gevonden in appartementen terroristen Saint-Denis (Frankrijk)	Het dodental als gevolg van de aanslagen staat inmiddels op 130		De noodtoestand in heel Frankrijk wordt met drie maanden verlengd	De noodtoestand is een direct, krachtig en effectief middel om de burgers te beschermen en radicalisering tegen te houden van misdadigers die ons land, haar waarden en haar democratie willen overnemen.
20-11-15	Justitieraad EU neemt extra maatregelen tegen terrorisme			maar een ding is zeker, ik er vanuit dat er een mogelijkheid is dat iedereen meer dan nu het geval is zijn paspoort zou moeten laten zien. Zodat gecontroleerd kan worden of het een echt paspoort is, maar dat is ook in het belang van iedereen. In het belang van onze veiligheid.	En dan gaat het vooral over strengere grenscontroles om Jihadisten buiten Europa te houden. Een van de inzetten van de ministers vandaag is om er voor te zorgen dat de buitengrenzen beter worden bewaakt. Dat ook beter wordt gekeken wie en waarom naar binnen gaat. En een van de redenen is dat dit soort mensen natuurlijk moeten worden weggehouden. En dan gaat het om het samenwerken van geheime diensten. Om het uitwisselen van bijvoorbeeld passagiersgegevens om te zien waar die terroristen allemaal naartoe gaan Door niet alleen buiten Europese burgers beter te controleren, maar ook de EU-burgers zelf, de mogelijke terroristen. En dat kan betekenen dat misschien zelfs al vanaf vandaag als je Europa reist, maar vooral als je van buiten Europa Europa weer in reist, dat je te maken krijgt met strengere controles.
20-11-15	Halen we terroristen binnen via de vluchtelingenstroom?			Wie halen we allemaal Europa binnen? Vluchtelingen worden als gevaar gezien	Als we ons in het hoofd halen dat al deze mensen terroristen zijn, dan verliezen we. Dan trappen we in een val, een grote val. (iets wat we niet moeten doen)
20-11-15	Macedonie sluit grens voor vluchtelingen afkomstig uit andere landen dan Syrië, Afghanistan en Irak; onrust onder overige vluchtelingen			In verband gebracht met vluchtelingenstroom: te veel vluchtelingen	
20-11-15	Kabinet trekt 250 miljoen euro extra uit voor veiligheid en justitie			Vraag naar extra veiligheid Nederland	Het Kabinet trekt 250 miljoen extra uit voor veiligheid en justitie. Verder maakt het Kabinet volgend jaar vanwege het grote aantal vluchtelingen eenmalig ruim 60 miljoen euro vrij en dat geld gaat onder meer naar de IMD.

Bijlage 5: Framingmatrix Beiroet

Framingmatrix Beiroet							
Frame	Probleem-definiëring	Oorzaak van het probleem	Oplossing/handeling-perspectief	Morele basis	Emotionele basis	Gevolgen	Voorbeelden
‘Gebrek aan achtergrond-frame’	IS heeft aanslag gepleegd	Aanhangers van Hezbollah beweging steunen Asad	Verdeeldheid tegengaan	Vanuit Westers oogpunt niet nieuwswaardig Domestic culture filter	Neutraal Feitelijk	Niet benoemd	Bij twee zelfmoordaanslagen in de Libanese hoofdstad Beiroet zijn zeker 37 mensen gedood en bijna 200 mensen raakten gewond. De daders zouden zich kort na elkaar hebben opgeblazen in de buurt van een Moskee. En wat IS ook probeert is om een gunstige voedingsbodem voor zichzelf te creëren hier in Libanon. Eentje van chaos en verdeeldheid tussen bevolkingsgroepen
‘Wanhoop-frame’	IS heeft opnieuw een aanslag gepleegd	Aanhangers van Hezbollah beweging steunen Asad	Verdeeldheid tegengaan	Hoog public interest gehalte Wij (moslims) tegen zij (ongelovigen)	Woede Wanhoop	Verdeeldheid	Vrouw op straat: Er is hier geen legerbasis. Er is een markt. Een groentemarkt, er zijn zoetigheden. Mensen komen en gaan. VO Sander:

							<p>Na eerdere aanslagen kwam er meer controle door het leger. Toch komt een nieuwe aanslag voor niemand echt als een verrassing.</p> <p>Het is vandaag ook een dag van nationale rouw. Alles om het land bij elkaar te houden, maar dat wordt na elke keer steeds een beetje moeilijker</p>
‘Superieur Westers oogpunt-frame’	IS heeft een aanslag gepleegd, maar Amerika heeft ook veroveringen op IS	IS	IS moet aangepakt worden	<p>Westen helpt andere landen</p> <p>Westen is superieur</p> <p>Wat belangrijk is voor het Westen, wordt belicht: domestic culture filter</p>	Vreugde	Westen neemt de oorlog over	<p>Ja, en IS kreeg nog een gevoelige klap: een aanslag op de man die wij in het Westen iedere keer weer op videobeelden zagen als er weer gruwelijke executies werden uitgevoerd. Een Britse extremist die ze Jihadi John noemden</p> <p>Minister John Kerry: We weten nog niet zeker of de aanval is gelukt. Maar de terroristen van IS moeten weten jullie dagen zijn</p>

							<p>geteld. Jullie worden verslagen.</p> <p>Ja, op één dag dus de man die symbool stond in zijn eentje ongeveer voor de wreedheid van IS, dus waarschijnlijk uitgeschakeld. Sinjar zijn ze kwijt, dat strategische stadje waar we het over hadden. En dat dan ook nog zonder echt al te veel verzet. Daar waar iedereen dat wel verwachtte dus image dat IS van zichzelf probeerde op te bouwen van onoverwinnelijkheid, van onvermijdelijkheid haast, nou dat imago dat heeft vandaag dus wel een paar deuken opgelopen.</p>
‘Bewust afzetten-frame’	Alle Moslims worden in verband gebracht met IS	Moslim extremisten worden over één kam geschoren	Bewust afzetten tegen IS	Niet alle niet-westerse mensen zijn slecht	Woede	Andere kijk op moslims	Man op straat: Ze komen uit haat, omdat het ongelovigen zijn en omdat ze verliezen in Syrië. Ze proberen wraak te nemen op ongewapende Libanese burgers.

Bijlage 6: Tabel framing devices Beiroet

Framing devices Beiroet

Datum	Item	Afbeelding daders	Afbeelding slachtoffers	Motieven/doelen daders	Reacties	Emoties	Woordkeuze	Metaforen	Stereotypen	Visuele beelden
12-11-15	Twee zelfmoordaanslagen in Beiroet (Libanon)	De daders	37 mensen gedood en bijna 200 mensen raakten gewond.	Dat gebeurde in het Zuiden van Beiroet in een wijk waar veel aanhangers wonen van de Hezbollah beweging (doel) Hezbollah vecht in buurland Syrië mee aan de kant van president Assad. (eventueel motief) Het is nog onduidelijk of dat ook het motief is geweest van de aanslagen.		Feltelijk Zakelijk	Het is nog onduidelijk (voorzichtig) of dat ook het motief is geweest van de aanslagen.			Ter ondersteuning van tekst: politie auto's en chaos van mensen. Doden op de weg.
13-11-15	Woede en rouw in Libanon na dubbele aanslag	heeft IS een zware aanslag gepleegd.	Meer dan veertig doden, meer dan tweehonderd gewonden Ze proberen wraak te nemen op ongewapende Libanese burgers. VO Sander: Puiruimen, het bloed wegspoelen, de doden begraven. Dit is de zoon van mijn nicht. Hij schoot te hulp na de eerste explosie (heldenpositie). Hij zit bij de burgerwacht. Hij wilde de doden en gewonden helpen. Toen kwam de tweede explosie en nu is hij dood	Maar toch, de boodschap was duidelijk aan Hezbollah gericht. Op het moment dat jullie vechten tegen ons in Syrië, dan zullen wij proberen die gevechten naar jullie in Libanon toe te brengen. (motief) En wet IS ook probeert is om een gunstige voedingsbodem voor zichzelf te creëren (doel) hier in Libanon. Eentje van chaos en verdeeldheid tussen bevolkingsgroepen (doel)	Vrouw op straat: Er is hier geen legerbasis. Er is een markt. Een groentemarkt, er zijn zoetigheden. Mensen komen en gaan. Man op straat: Ze komen uit haat, omdat het ongelovigen zijn en omdat ze verliezen in Syrië. Ze proberen wraak te nemen op ongewapende Libanese burgers. Vrouw op straat: Dit is de zoon van mijn nicht. Hij schoot te hulp na de eerste explosie. Hij zit bij de burgerwacht. Hij wilde de doden en gewonden helpen. Toen kwam de tweede explosie en nu is hij dood. Als het waar is dat ze nog een zelfmoordenaar gevangen hebben opgepakt wil ik dat de regering hem hier ophangt. In het midden van de straat waar al die onschuldige mensen stierven. VO Sander: De woede, natuurlijk, (reactie	Wanhooop Ongeloof Woede Meeleven Rauw	heeft IS een zware aanslag gepleegd. (direct) Maar toch, de boodschap was duidelijk aan Hezbollah gericht (direct) Hij wilde de doden en gewonden helpen. Toen kwam de tweede explosie en nu is hij dood (op emotie inspelen) wil ik dat de regering hem hier ophangt. In het midden van de straat waar al die onschuldige mensen stierven. (cultuurverschil??) Alles om het land bij elkaar te houden, maar dat wordt na elke keer steeds een beetje moeilijker (gebeurd vaak)	Een auto die geparkeerd stond in een winkelstraat in een buitenwijk van Beiroet. (metafoor voor puinhoop) Syrië (zwakte IS belicht).	Ze komen uit haat, omdat het ongelovigen zijn (negatief beeld) en omdat ze verliezen in Syrië (zwakte IS belicht).	Ter ondersteuning van tekst: politiestreke en chaos op plaats van aanslagen. Achtergebleven puinhoop

Bijlage 7: Tabel reasoning devices Beiroet

Reasoning devices Beiroet

Datum	Item	Definitie aanslag	Oorzaken	Verantwoordelijken	Gevolgen	Oplossingen	Extra
12-11-15	Twee zelfmoordaanslagen in Beiroet (Libanon)	Bij twee zelfmoordaanslagen in de Libanese hoofdstad Beiroet	Dat gebeurde in het Zuiden van Beiroet in een wijk waar veel aanhangers wonen van de Hezbollah beweging. Hezbollah vecht in buurland Syrië mee aan de kant van president Assad. Het is nog onduidelijk of dat ook het motief is geweest van de aanslagen.		37 mensen gedood en bijna 200 mensen raakten gewond		
13-11-15	Koerden heroveren Sinjar (Irak) op IS						<p>Maar betekent dit nou dat IS een wezenlijke slag is toegebracht?</p> <p>Sander van Hoorn in Beiroet: Ja toch wel want het ligt zo strategisch hè dat Sinjar. Je zei het net zelf al, tussen die twee plaatsen. Daardoor moet bij het verkeer tussen die twee plaatsen IS nu gaan omrijden, dat maakt ze kwetsbaarder.</p> <p>Positief over acties tegen IS, zwakte IS belicht de dag dat IS een aanslag pleegt in Parijs en een dag nadat IS een aanslag pleegt in Beiroet</p>
13-11-15	VS: IS-beul Jihadi John waarschijnlijk omgekomen bij Amerikaanse drone-aanval						<p>We weten nog niet zeker of de aanval is gelukt. Maar de terroristen van IS moeten weten jullie dagen zijn geteld. Jullie worden verslagen.</p> <p>Ja, Sander, als dit bericht klopt dan is het wel de ene na de andere dreun voor IS?</p> <p>Sander van Hoorn: Ja, op één dag dus de man die symbool stond in zijn eentje ongeveer voor de wreedheid van IS, dus waarschijnlijk uitgescheld. Sinjar zijn ze kwijt, dat strategische stadje waar we het over hadden. En dat dan ook nog zonder echt al te veel verzet. Daar waar iedereen dat wel verwachtte dus image dat IS van zichzelf probeerde op te bouwen van onoverwinnelijkheid, van onvermijdelijkheid haast, nou dat imago dat heeft vandaag dus wel een paar deuken opgelopen.</p> <p>Op de dag van de aanslag van Parijs wordt gezegd dat IS een deuk heeft opgelopen, zwakte IS wordt belicht, blijkt later toch minder zwak dan gedacht</p>
13-11-15	Woede en rouw in Libanon na dubbele aanslag	heeft IS een zware aanslag gepleegd. Ja, een dubbele zelfmoordaanslag. Toch komt een nieuwe aanslag voor niemand echt als een verrassing.	Maar toch, de boodschap was duidelijk aan Hezbollah gericht: Op het moment dat jullie vechten tegen ons in Syrië, dan zullen wij proberen die gevechten naar jullie in Libanon toe te brengen.	heeft IS een zware aanslag gepleegd.	Meer dan veertig doden, meer dan tweehonderd gewonden "Puinruïnen, het bloed wegspoelen, de doden begraven. De woede, natuurlijk, politici van alle partijen komen steun betuigen. Het is vandaag ook een dag van nationale rouw. Alles om het land bij elkaar te houden, maar dat wordt na elke keer steeds een beetje moeilijker."		Ja, en vandaag op de plek van die aanslag zag je dat de politici in ieder geval proberen die verdeeldheid tegen te gaan.